

DANSK INGENIØRFORENINGS HUS

Indvielsen

Den 24. Oktober 1935 gik Flaget for første Gang til Tops over Dansk Ingeniørforenings Hus. I Sol og Blæst vajede det til Tegn paa, at Byggesagen ad en lang og til Tider trang Vej nu var bragt til Afslutning.

Mens Haandværkerne hastede med den sidste Afpudsning, og Huset blev pyntet med grønne Træer i Stueetagens Nicher, begyndte pragtfulde Blomster at strømme ind, saaledes at det blev et Hus i den festligste Udsmykning, der modtog Gæsterne til Indvielseshøjtideligheden, da de begyndte at indfinde sig ved Halvtotiden.

Kl. 14 ankom Hans Majestæt *Kongen*, der havde vist Dansk Ingeniørforening den Ære at ville overvære Indvielseshøjtideligheden, og blev ledsaget ind i Festsalen af Formanden, Vanddirektør *Poul Sørensen*, Næstformanden, Professor *Frandsen*, Byggeselskabets Formand, Ingeniør *Højgaard*, og Direktør, Ingeniør *Børsholt*.

Iøvrigt havde Dansk Ingeniørforening den Glæde ved denne Lejlighed at se Statsminister *Stauning*, Undervisningsminister *Borgbjerg*, Handelsminister *Hauge*, Finansminister *H. P. Hansen* og Trafikminister *Friis-Skotte*, adskillige af Ministeriernes Departementchefer, Kongens Kabinetssekretær, Kammerherre *Krieger*, en Række af Statens Embedsmænd og militære Myndigheder, Københavns Overpræsident og Borgmestre og Borgmestrene for Frederiksberg og Gentofte, Borgerrepræsentationens Formand og flere kommunale

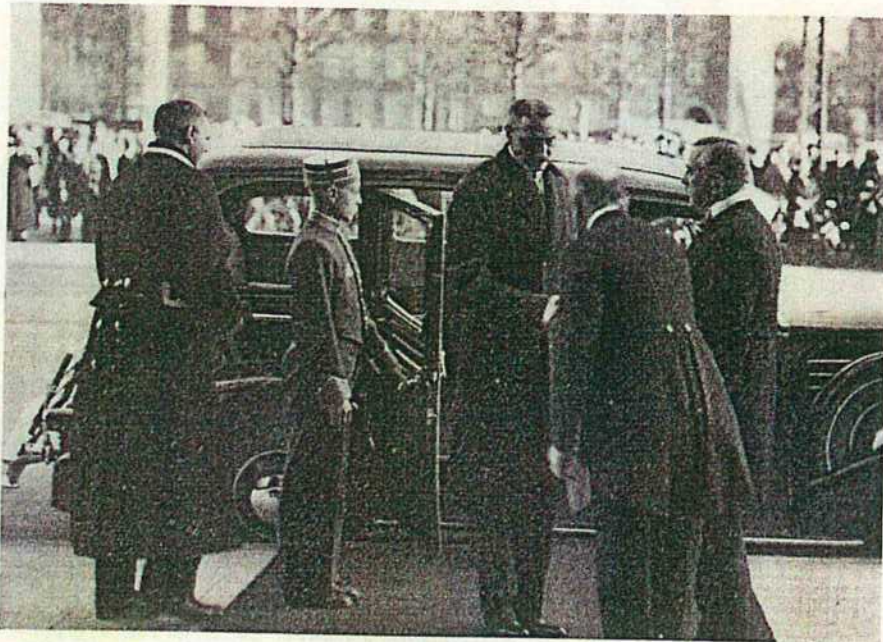
Embedsmænd, Universitetets og Den polytekniske Lærestalts Rektorer, Landbohøjskolens, Kunstakademiets og Den farmaceutiske Lærestalts Direktører, en Række Repræsentanter for Foreninger, Institutioner og Organisationer, med hvem Dansk Ingeniørforening har Samarbejde, adskillige af Lærestaltens Lærere, Repræsentanter for de nordiske Ingeniørforeninger, Pressen, Ingeniørforeningens nulevende Stiftere og tidligere Hovedbestyrelsesmedlemmer, Repræsentantskab og Personale, Husets Bestyrelse, Arkitekter og Ingeniører, Gavegivere, Kunstnere og Entreprenører og saa mange Aktionærer, som Salene iøvrigt kunde rumme — ialt ca. 600 Mennesker.

Da Studentersangforeningens Orkester havde spillet første Vers af Kong Christian, bød Formanden Velkommen med følgende indledende Ord, som Forsamlingen paahørte staaende:

Deres Majestæt, højtærede Forsamling!

Det er første Gang i Dansk Ingeniørforenings Historie, at Hans Majestæt *Kongen* gør vor Forening den store Ære at komme til Stede ved en af vore Foranstaltninger, og inden der bydes Velkommen til nogen anden her i Dag, bringer jeg Deres Majestæt Dansk Ingeniørforenings Velkomsthilsen og Tak.

Det er Dansk Ingeniørforening og dens Medlemmer en overordentlig stor Glæde, at Deres Majestæt har villet komme til Stede her hos os,

2.— Hans Majestæt Kongen ankommer til Indvielsehøjtideligheden og modtages ved Hovedindgangen.

og ganske særlig at det sker i Dag, hvor vor Forening rykker ind i sit fremtidige Hjem.

Vi ser deri et godt Varsel for Dansk Ingeniørforenings Trivsel og Fremgang i dens nye Omgivelser, og vi ser deri en Forpligtelse for vor Forening til fremdeles at stræbe efter at gøre sit saglige Arbejde saaledes, at det ikke alene kan være til Ære og Gavn for vor egen Stand, men ogsaa til Ære og Gavn for vort danske Fædreland.

Formanden bød dernæst de øvrige Gæster Velkommen og beklagede, at det paa Grund af Pladsforholdene ikke havde været muligt at se flere af Foreningens Medlemmer og Aktionærer i Huset og sluttede med at hilse alle, der gennem Radioen fulgte, hvad der skete.

Efter Formandens Velkomst fulgte Læreanstaltens Kantate af *Hans Hartvig Seedorff-Pedersen* med *Carl Nielsens* Musik, som mange af de tilstedeværende har kendt og holdt af fra Festen i Forum i 1929 i Anledning af Læreanstaltens 100-Aars Jubilæum, hvor den første Gang blev benyttet.

Derefter stod Byggeselskabets Formand, Ingeniør *Knud Højgaard*, paa Talerstolen:

Deres Majestæt, højtærede Forsamling!

Som Formand for Dansk Ingeniørforenings Byggeudvalg og for Aktieselskabet Dansk Ingeniørforenings Hus, som paa Foreningens Vegne har paataget sig det økonomiske Ansvar for Byggeforetagendet, skal jeg have den Ære at aflevere Huset og kortelig gøre Rede for dets *Forhistorie*, dets *Indretning* og dets *Anvendelse*.

Vor Forening havde i de første Aar efter dens

Stiftelse Lokaler forskellige Steder i Byen, og først i Aaret 1900, da Medlemsantallet var steget til op mod 500, flyttede Foreningen ind i en mere varig og anselig Bolig, nemlig det Classenske Fideikommis' gamle, smukke Hus i Amaliegade, hvor den havde Lokaler indtil Aaret 1924. Paa dette Tidspunkt var Medlemsantallet steget til 2.300, og det var nødvendigt at skaffe større Plads. Man lejede saa de Lokaler i Industriforeningen, hvor vi nu har haft til Huse i de sidste 11 Aar, og hvorfra vi i Dag flytter ind i vort eget Hus.

Tanken om selv at bygge har imidlertid Gang paa Gang været fremme, ja Dansk Ingeniørforenings Byggesag er omtrent saa gammel som Foreningen selv, og stort er Antallet af de Projekter, som i Tidens Løb har været fremme til Drøftelse uden Resultat. Der findes i Ingeniørforeningens Arkiv vel henved 30 forskellige Forslag.

Man kan vist sige, at Byggesagen slog fast Rod i Foreningen, da Byggefondet i 1910 stiftedes paa Forslag af Ingeniør *Holger Neergaard*, thi herefter blev Medlemmerne ved Kontingentbetalingerne og de aarlig tilbagevendende Drøftelser paa Generalforsamlingerne til Stadighed mindet om Byggesagens Existens.

Der skulde dog gaa en lang Aarrække, før Byggesagen for Alvor blev taget op til Løsning, og naturligvis var det de Unges Utaalmodighed, der gav Stødet til, at det afgørende Skridt til Sagens Gennemførelse blev taget. Efter at nogle indledende Undersøgelser i Foraaret 1933 havde fundet Sted, nedsatte Ingeniørforeningens Bestyrelse den 10. August 1933 et Byggeudvalg, som fik den Opgave at udarbejde Forslag til et Hus for Foreningen.

3.— Indvielseshøjtideligheden.

Udvalget fandt snart en velegnet Byggegrund her paa det gamle Banegaardsterræn, hvor nu Byens moderne Forretningskvarter skyder op. Jeg tror, at mine Tilhørere vil være enig med mig i, at Ingeniørernes Hus ligger paa det rette Sted, midt i Byens Travlhed og dog med fri Udsigt over Byens Taarne; ja, fra Tagets Balkon ser man helt ud over Havnen og Sundet mod Syd og Nord.

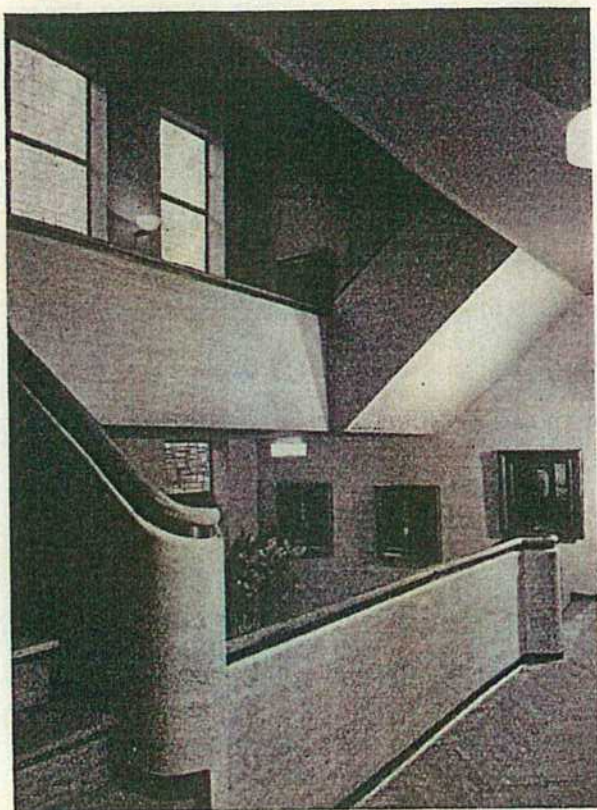
Mere indviklet var Spørgsmaalet om, hvorledes Huset skulde indrettes, thi her stod vi overfor det vanskelige Rentabilitetsproblem: Opgaven var at skabe et Hus, der baade var stort og godt og smukt; mange mente, at naar disse Fordringer skulde opfyldes, vilde Huset blive saa dyrt, at Opgaven var uløselig. Det var først, efter at Byggeudvalget i Samarbejde med vor Arkitekt og vore raadgivende Ingeniører havde gennemtegnet og gennemregnet en halv Snes forskellige Projekter, at vi kunde forelægge Foreningens Hovedbestyrelse et Forslag, som fandt Godkendelse, det Forslag, som nu er blevet Virkelighed.

Efter at Planerne var approberet af Foreningens øverste Myndighed, Repræsentantskabet, gik det Slag i Slag med deres Gennemførelse. Det første, og maaske det vanskeligste, Skridt gik ud paa at skaffe Kapital til Byggeforetagendet, thi det i Tidens Løb opsparede Byggefond var langtfra tilstrækkeligt til Gennemførelsen af Planerne. Man var enig om, at det vilde være praktisk at lade Huset bygge af et særligt Aktieselskab, og Forudsætningen for Financieringen var, at der blandt Foreningens Medlemmer eller Firmaer og Institutioner, hvis Indehavere eller Ledere er Medlemmer af Dansk Ingeniørforening, kunde tegnes en Aktiekapital paa mindst 500.000 Kr. Der her-

skede med Hensyn hertil stor Skepsis, men Optimismen sejrede. Ved Aktietegningen blev der af 1350 blandt Foreningens 3000 Medlemmer tegnet en Aktiekapital paa over 550.000 Kr. Foreningen tegnede herudover 100.000 Kr., som toges af Byggefondets Midler. Den samlede Aktiekapital bliver saaledes op mod 700.000 Kr. Resten af Byggesummen er sikret ved Prioritetslaan, samt ved Gaver fra Foreningens Medlemmer og fra Velyndere udenfor vor Forening.

Medens jeg er ved Pengene, vil det være rigtigt at besvare det Spørgsmaal, som naturligt stilles, naar et Byggeforetagende er bragt til Ende, nemlig: Hvad har det kostet? Den samlede Byggesum for Huset samt Udsmykning og Indbo i de 3 nederste Etager, som benyttes af Dansk Ingeniørforening, er ca. 2.200.000 Kr. Af dette Beløb er ca. 460.000 Kr. medgaaet til Køb af Grunden, 870.000 Kr. til de egentlige Byggearbejder, 290.000 Kr. til de saakaldte Ingeniørinstallationer — Varme, Ventilation, Belysning o. s. v. —, 260.000 Kr. til Køkkenudstyr, Møblering, Sølvtoj, Porcelæn og andet Udstyr i Festlokalerne og de daglige Lokaler, 70.000 Kr. til kunstnerisk Udsmykning af Festlokalerne i Stueetagen samt endelig Kr. 260.000 til Omkostninger i Forbindelse med Byggeforetagendet.

Byggeselskabet blev stiftet den 14. Marts 1934; den 9. August samme Aar blev Husets Grundsten lagt, og i Dag den 24. Oktober 1935 tager vor Forening med Glæde og Stolthed sit Hus i Besiddelse. — Formelt ejes Huset vel foreløbig af Aktieselskabet, men dettes Vedtægter er saaledes affattet, at Driftsoverskudet, efter Betaling af en beskeden Dividende til Aktionærerne, tilfalder Ingeniørforeningen, som anvender det til Indkøb af

4.— Ingeniørforeningens Hovedtrappe.

Aktier. Foreningen er iøvrigt allerede nu den største Aktionær i Selskabet, og adskillige Medlemmer har skænket Foreningen deres Aktier.

Det er ikke nødvendigt at sige mange Ord om Husets Indretning; Værket skulde jo gerne tale for sig selv. Jeg skal derfor blot nævne nogle enkelte Data og Tal:

Grunden, hvis Areal er 1285 m², er overbygget i saa godt som hele dens Udstrækning; Forhuset dækker et Areal paa 42,2 m i Længden og 12,4 m i Bredden, ialt ca. 525 m². Resten af Arealet optages af den overdækkede Gaard med de Festsale, hvori vi i Øjeblikket befinder os.

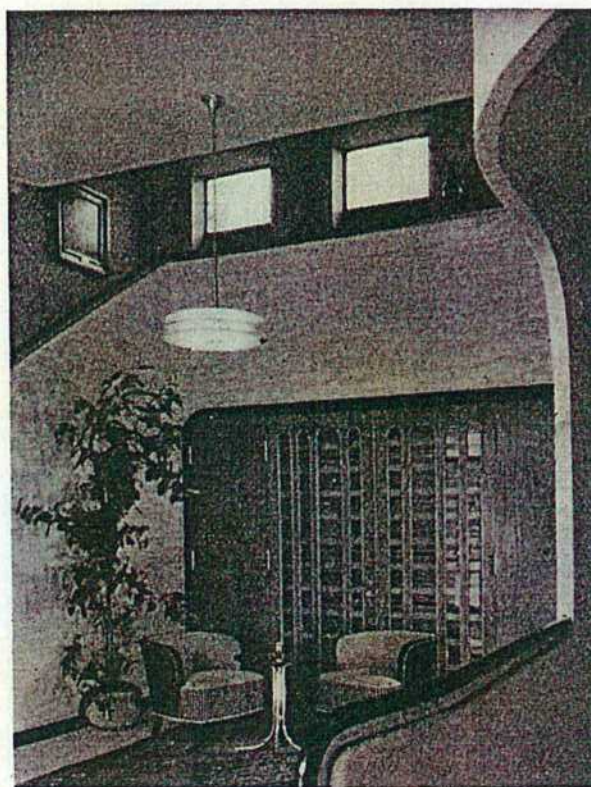
Huset har ialt, foruden Kælder, 7 Etager. Hele Stueetagen er optaget af Møde- og Festlokalerne, hvortil kommer en Restaurant, som vil være aaben for Publikum. Paa første og anden Sal findes Ingeniørforeningens daglige Lokaler samt Kontorlokaler, Udvalgsværelser, Hovedbestyrelsesværelse, en mindre Foredragssal o. s. v.

De fire øverste Etager er indrettet som moderne Kontorlokaler, og vi har haft den Tilfredsstillelse, at samtlige Lokaler blev lejet ud i god Tid, før Bygningen var færdig. Huset er saaledes straks taget i Brug fra Kælder til Tag.

Det er en Selvfølge, at danske Ingeniører har bestræbt sig for at bygge deres eget Hus saa solidt og velindrettet, som det overhovedet er muligt, naar Nutidens bedste Byggematerialer og

Teknik tages til Hjælp. Huset er helt igennem støbt monolitisk i Jernbeton; alle Konstruktionsdele er omhyggeligt varme- og lydisoleret. Tiden tillader mig ikke at komme ind paa en nærmere Omtale af de tekniske Installationer. Jeg maa nøjes med at nævne, at der er lagt særlig Vægt paa at opnaa de bedst mulige Ventilationsforhold. Luftfornyelsen foregaar ved Hjælp af elektrisk drevne Ventilatorer, som dels indblæser frisk Luft, der naturligvis om Vinteren opvarmes, og dels udsuger den daarlige Luft. Der er paa denne Maade skaffet effektiv Ventilation af alle Husets Rum, saaledes at vi mener at have sikret os, at Ingeniørforeningens Hus er det bedst ventilerede i Danmark. Husets Varme leveres af Københavns Kommunes Varmecentral gennem Ledninger, der udgaar fra Ørstedværket, strækker sig over Banegaardsterrænet og gennem Banegraven, hvorfra en Stikledning er ført ind i Bygningen. Vi undgaar derved fuldstændig Røg og Støv, som følger med Driften af et almindeligt Varmeanlæg.

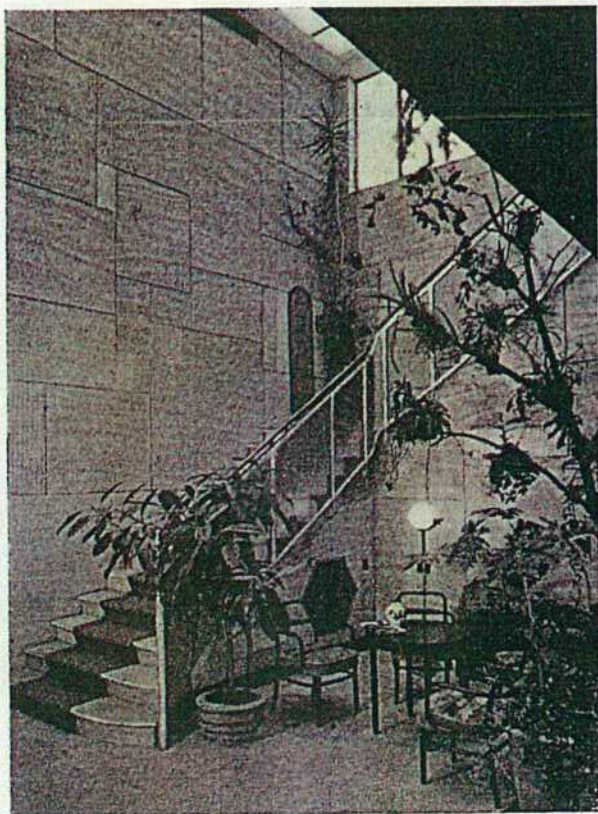
Vi har bestræbt os for ikke alene at bygge et Hus, der i teknisk Henseende repræsenterer det bedste, som dansk Byggekunst for Tiden kan yde, men alle de, der har haft med Byggeforetagendet at gøre, har tillige været besjælet af et Ønske om at skabe et Bygværk, som kan være til Glæde for alle, der kommer i Huset, og en Pryd for vor By. Dette Hus skulde jo gerne udadtil vise

5.— Ingeniørforeningens Forhal.

den danske Ingeniørstands Ansigt, men det skal tillige være en Del af Byens Ansigt. Vi har derfor ofret anselige Beløb paa Husets Udsmykning, saavel den ydre som den indre; Taget er klædt med Kobber, Facadens Felter mellem Jernbetonpilastrene er dækket med Marmor, Pillerne i Stueetagen er beklædt med Aluminium. I Husets Indre er i stor Udstrækning anvendt ædle Træsor-ter til Døre, Paneler og Møbler. Gulvene er belagt med Naturstensfliser eller Parket. Væggene i Fest-lokalerne er smykket med Kunstværker udført af nogle af vore bedste Kunstnere, for de keramiske Arbejders Vedkommende i Samarbejde med den kongelige Porcelænsfabrik.

Værket er nu fuldført, og det er mig en Glæde paa Byggeselskabets Vegne at rette en varm Tak til alle, der har medvirket ved Bygningen og Indretningen af vort Hus. Jeg takker vor udmærkede Arkitekt *Gundlach-Pedersen*, som med utrættelig Energi og kunstnerisk Forstaaelse har formaaet at opfylde de mangeartede Krav, der stilles til en Bygning som denne, saaledes at de Tusinder Detailler er blevet samlet i et smukt og formaals-tjenligt Hele. Jeg takker vore raadgivende Inge-niører, Dr. techn. *N. J. Nielsen*, som har projek-teret Jernbetonkonstruktionerne, og Ingeniør *Ludv. Birch*, som har projekteret de tekniske In-stallationer.

6.— Trappen i Vinterhaven.

7.— Udsigt over Vinterhaven.

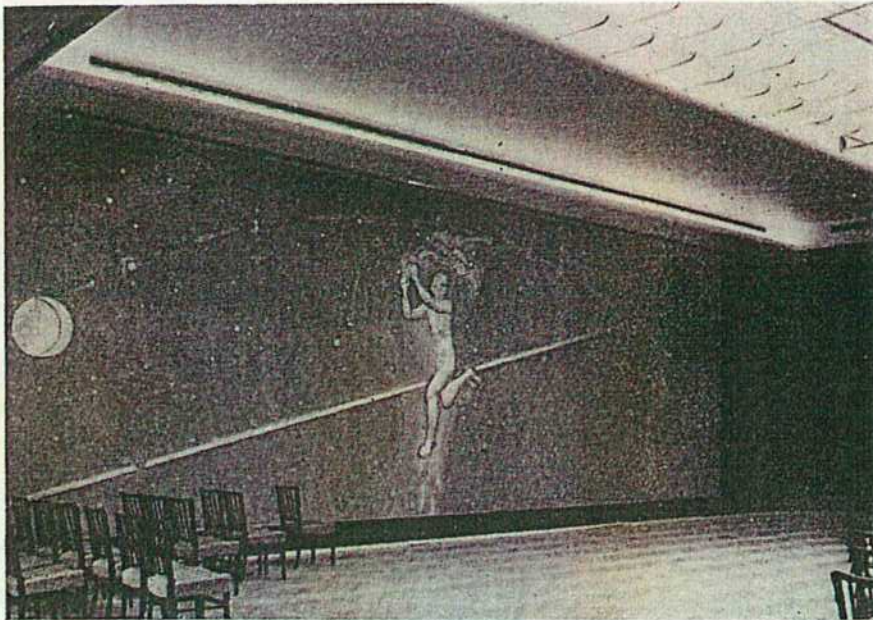
Jeg takker de mange Entreprenører, Fabrikant-ter, Leverandører, Haandværksmestre og Arbej-dere, som har taget Del i Husets Bygning. Jeg tak-ker Kunstnerne, hvis Værker bidrager til at skabe Feststemning i vore Sale. Tiden tillader mig des-værre ikke at nævne de enkelte Navne, jeg maa nøjes med at sige, at jeg har det bestemte Ind-tryk, at alle har sat en Stolthed i, hver indenfor sit Omraade, at yde det bedst mulige.

Det er en Selvfølge, at dansk Arbejde og danske Materialer overalt er blevet foretrukket ved Byg-ningen af de danske Ingeniørers Hus.

Jeg vil ogsaa gerne have Lov til at takke de mange Kolleger indenfor vor Forening, som en-keltvis eller ved Deltagelse i de forskellige til Foretagendet knyttede Udvalgs Arbejder paa mangfoldig Vis har medvirket til Byggesagens Gennemførelse. Det er ogsaa her udelukket at nævne Navne, men jeg maa dog have Lov til at rette en særlig Tak til Ingeniør *Børsholt*, som bl.a. i sin Egenskab af Direktør for Byggeselskabet har udført et uvurderligt Arbejde. Det er os en Glæ-de at gense Ingeniør *Børsholt* her i Dag efter hans svære og langvarige Sygdom.

Til Slut retter jeg en hjertelig Velkomsthilsen til Husets Beboere, vore Lejere i Kontoretagerne samt til Direktør *Villads Olsen*, som skal drive vore Selskabslokaler og Restaurant.

Min allervarmeste Velkomsthilsen og Lykønsk-

8.— Langvæggen i Festsalen med Professor Utzon-Francks Gengivelse af Prometheus-Sagnet.

ning gælder naturligvis Dansk Ingeniørforening. Jeg udtaler et Ønske om, at vor Forenings Medlemmer maa befinde sig vel i det nye Hjem. Boligen er, hvad Pladsen angaar, dobbelt saa stor som de gamle Lokaler. — Dette er i sig selv et væsentligt Fremskridt, men ikke mindre Vægt lægger vi paa, at Medlemmerne maa blive tilfredse med den nye Boligs Bekvemmelighed og Udstyr.

Saa afleverer Byggeselskabet da sit Arbejde med det Ønske, at Huset maa svare til Forventningerne, saaledes at Ingeniørforeningen indenfor disse Mure kan fortsætte og udvikle sin Virksomhed til Gavn og Glæde for Medlemmerne, og saaledes at den danske Ingeniørstand indadtil og udadtil kan hævde sin Anseelse til Ære for vort Land.

Efter Ingeniør Højgaards Tale tog Rektor for Den polytekniske Lærestanstalt, Danmarks tekniske Højskole, Professor P. O. Pedersen, Ordet og ønskede Dansk Ingeniørforening til Lykke med det nye Hus. Rektor saa i Foreningens skiftende Boliger en Genspejling af Ingeniørernes Stilling i Samfundet: fra den gamle, stilfulde Bolig i Amaliegade, der »stod« til Embedsingeniørerne, over Lokalerne i Industribygningen og Ingeniørernes voksende Deltagelse i Erhvervslivet til dette nye Hus, der skal være Hjemsted for Nutidens og Fremtidens Ingeniører, det moderne Samfunds uundværlige Hjælpere.

Generalsekretær i den norske Ingeniørforening, Ingeniør Bjarne Bassøe bragte dernæst en Hilsen i de smukkeste Ord fra de nordiske Ingeniørforeninger.

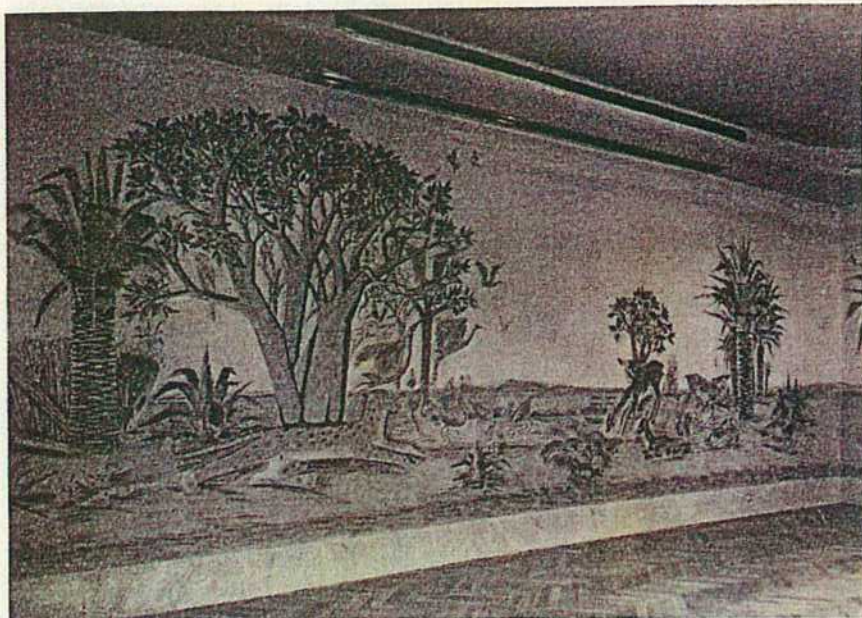
Ingeniørforeningens Formand sluttede Talernes Række:

Det er ikke meget mere end 100 Aar siden, at det første Grundlag for en civil Ingeniørstand i Danmark blev lagt ved, at Den polytekniske Lærestanstalt udsendte de første polytekniske Kandidater. Det var i 1832.

Skønt der i de første 25 Aar kun udgik gennemsnitlig 4 Kandidater om Aaret, kan man af deres Personalia se, at mange af dem maatte søge ind paa Felter, der laa helt udenfor det tekniske Omraade, og de danske Civilingeniører kæmpede sig i det hele kun langsomt frem til Anerkendelse. — Karakteristisk er det f. Eks., at Københavns Kommune, da den i Slutningen af 50'erne i forrige Aarhundrede skred til Anlæg af sine Gas- og Vandværker og havde en saa dygtig Ingeniør som senere Professor Colding til Raadighed dog fandt det sikrest at spørge en engelsk Civilingeniør til Raads ved Siden af. Han sagde for Resten god for Coldings Projekter.

Overensstemmende med hele denne langsomme Udvikling er det ogsaa, at der hengik 60 Aar, efter at de første polytekniske Kandidater havde forladt Den polytekniske Lærestanstalt, inden de danske Civilingeniører følte sig stærke nok til at danne deres Standsforening, Dansk Ingeniørforening, der stiftedes i 1892.

Af de Mænd, som tog Initiativet til at rejse denne Sag, har vi her i Dag den Glæde at se Etatsraad Poul Bentzon, fhv. Distriktsingeniør Aug. Poulsen og fhv. Banedirektør T. A. Raben; af dem, som iøvrigt medvirkede ved Foreningens Start, er der her til Stede fhv. Borgmester H. C. V. Møller og Professor Hannover.

9.— Spisesalen med Axel Saltos Kalkmalerier.

Foreningen fik i det første Aar 180 Medlemmer, og der var den Gang ialt udgaaet 540 Kandidater fra Polyteknisk Lærestalt. Nu er Dansk Ingeniørforenings Medlemstal 2964, medens der til Dato er udgaaet 4500 polytekniske Kandidater fra Danmarks tekniske Højskole, men mange af dem er naturligvis døde

Foreningens første Love blev forment med lykkelig Haand, og har end Tiden krævet Ændringer i dem siden da, er Kærnen i de første Love stadig blevet bevaret, Formaalet og Adgangsbetaingerne.

Foreningen satte som sit Formaal bl. a. at hævede den videnskabelig-tekniske Uddannelses Betydning, og som Medlemmer optoges ikke alene poly-

tekniske Kandidater eller Civilingeniører udgaaede fra Den polytekniske Lærestalt, Danmarks tekniske Højskole, eller fra sidestillede udenlandske tekniske Højskoler, men ogsaa Mænd som havde gennemgaaet Officersskolens Specialklassens Ingeniøreksamen eller vaabentechniske Eksamen, og tilige fik Bestyrelsen Ret til undtagelsesvis at indbyde andre, der paa anerkendelsesværdig Maade har virket som Ingeniører eller Videnskabsmænd, til at indtræde som Medlemmer.

Hele dette Grundlag for Medlemsstabens Rekrutering har hjulpet til at holde vor Forening fri for en alt for stor Ensidighed og har dannet en god Basis for et sagligt, og jeg tror, man tør sige i mange Henseender samfundsnyttigt Arbejde.

10.— Spisesalen med Axel Saltos Kalkmalerier.

11.— Salon i Stuetagen ved Vinterhaven.

Alle de mange Sager af større teknisk Betydning, der har været forelagt Dansk Ingeniørforening, og til hvis Løsning den har søgt at bidrage uden Hensyntagen til dens egne eller Enkeltmands Interesser, kan jeg ikke komme ind paa her. Men jeg vil nævne dens store Arbejde med Fremskaffelse af faste Regler for Normer for Udførelsen og Afprøvningen af Anlæg og Arbejder, hvorefter vel det allervigtigste er Skabelsen af de almindelige Betingelser for Arbejder og Leverancer, der har været grundlæggende for Retsforholdet mellem offentlige og private Bygherrer og Entreprenører.

Jeg vil nævne Dansk Ingeniørforenings tekniske Voldgiftsret, hvis Præsidium nu udpeges af Østre Landsret blandt dens Dommere, og jeg vil nævne Dansk Ingeniørforenings Udpegning af Skønsmand saavel i Retssager som i udenretslige Sager, et Omraade hvor vi tilsyneladende i det hele og store har haft en heldig Haand, hvis man skal dømme efter det store og stigende Antal Anmodninger om Anvisning af Skønsmand, der indgaar.

En Del af det Arbejde med Normer og lignende, der tidligere blev gjort af Dansk Ingeniørforening, er overgaaet til Standardiseringsraadet, der vist maa siges at være blevet til ved Dansk Ingeniørforenings Arbejde. Et Par andre af vor Forening startede Institutioner, Statsprøveanstalten og Vejkomiteen, er senere overtaget af Staten. Vore Forskrifter for Aflob fra Ejendomme er taget i Brug af Københavns Kommune og af mange andre Kommuner Landet over. — Adskilligt Arbejde er naturligvis i Aarenes Løb blevet gjort mere eller mindre forgæves, det gælder f. Eks. det store Ar-

bejde, der for mange Aar siden blev gjort paa et Udkast til ny Byggelov for København.

Ser vi paa Livet indenfor vor Forenings egne Døre, har der naturligvis været forskellige Meninger om mange Ting, og det er efter min Opfattelse ogsaa kun godt. Meget faa af vore Meningsforskelligheder har givet Genlyd udenfor vor egne Vægge, og naar Kampen har været kæmpet til Ende, har Kærligheden til vor Stand og til dens Forening atter ført de kæmpende sammen, og jeg haaber, at det altid maa blive saaledes.

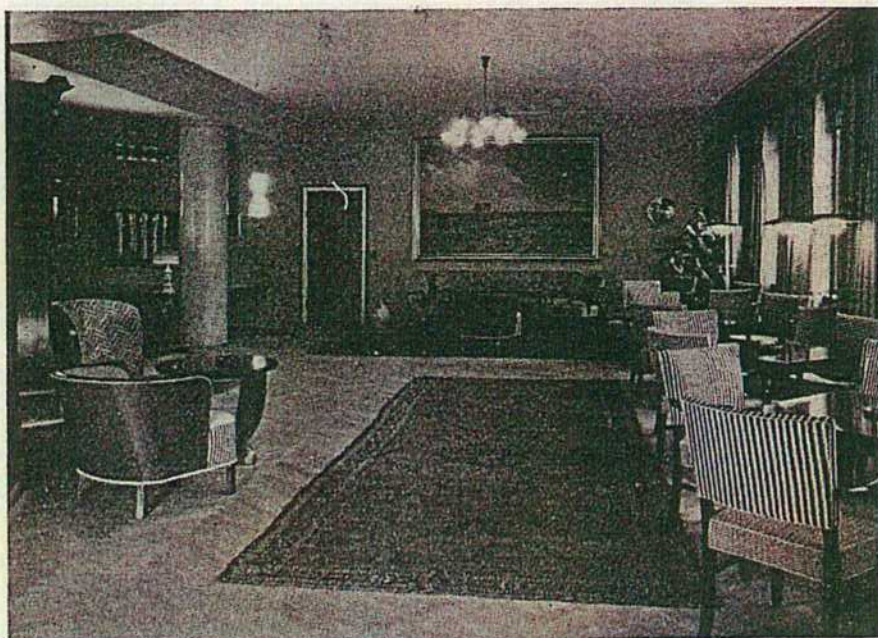
Ja, Sammenhold og Offervillighed for vor Stand og dens Forening har præget Dansk Ingeniørforenings Liv gennem de snart 44 Aar, den har bestaaet.

Jeg tænker her ikke alene paa de mange travle Mænd, der ofrede deres ofte knapt tilmaalte Fritid for Dansk Ingeniørforenings Anliggender, og hvis Arbejde bl. a. skabte de Normer og Institutioner, jeg før har nævnt nogle af, men jeg tænker ogsaa paa de mange, der har bragt direkte økonomiske Ofre for vor Forening.

Et Par store Legater til Fordel for Enker og Døtre efter Ingeniører og for Ingeniører, der uden Skyld er blevet arbejdsløse, har vi haft den store Glæde at modtage.

Det første modtog vi i 1933; det er oprettet af Fru *Karen Marie Schultz*, som er her til Stede, til Minde om hendes afdøde Mand Ingeniør *Sven Schultz* af Firmaet *Højgaard & Schultz*. Dets Kapital var paa 100.000 Kr., og Firmaet *Højgaard & Schultz* har nu i Aar forøget denne Kapital med andre 100.000 Kr., der er anbragt som en fast Prioritet i denne Bygning.

Det andet Legat er oprettet ved Testamente af

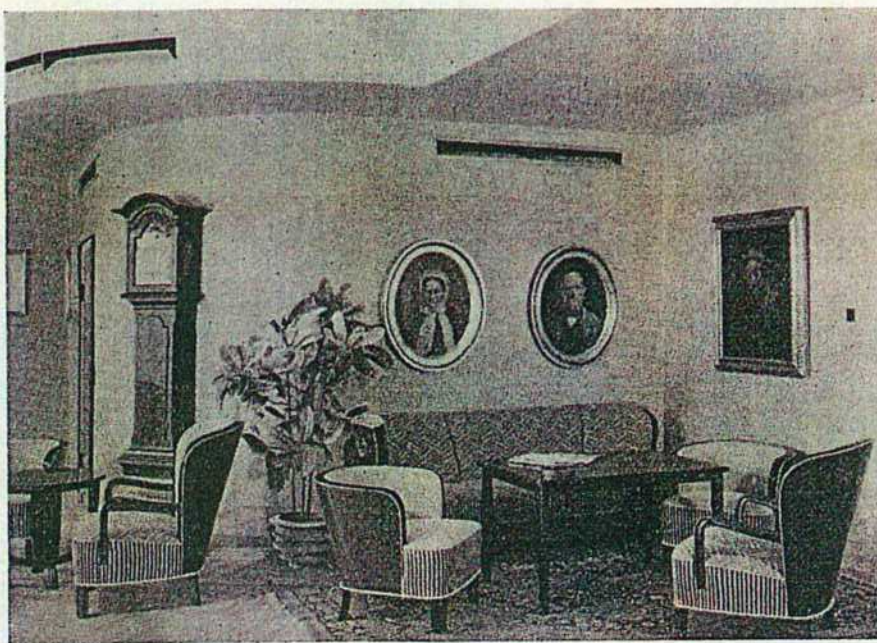
12.— Klublokalet.

vort afdøde Medlem Direktør *K. Christensen* i Aalborg og hans Hustru. Bobehandlingen er sluttet lige i disse Dage, og Legatkapitalen er noget over 200.000 Kr. I Øjeblikket er der i Hovedsagen disponeret over Renterne til Fordel for bestemte Legatnydere, men efterhaanden vil Renterne tilfalde Dansk Ingeniørforening til Anvendelse efter Fundatsen.

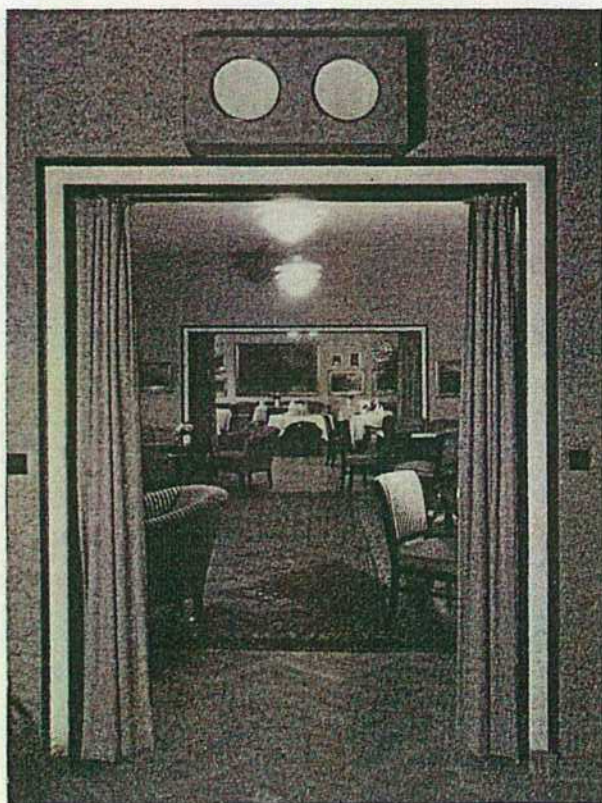
Gehejmekonferensraad *G. A. Hagemann*, i sin Tid Formand for Dansk Ingeniørforening, viste jo bl. a. paa storslaaet Maade sin Interesse for den opvoksende Slægt af Ingeniører ved at oprette *Hagemanns Kollegium*, og han skænkede Dansk Ingeniørforening baade *Kirschners Fond*,

der nu er paa 16.000 Kr., men ikke tjener velgørende Formaal, og *G. A. Hagemanns Fond*, der nu er paa 82.000 Kr. Denne Kapital har man aldrig villet angribe, og da Forholdene efter Krigen blev saare vanskelige for en hel Del ikke helt unge Ingeniører, skabte vore Medlemmer ved store og smaa Bidrag i 1922 en Laane- og Hjælpefond paa 130.000 Kr., og da denne Fond i 1932 var mere eller mindre opbrugt, indskød Medlemmerne paa samme Maade 87.000 Kr. nye Midler i Hjælpefonden.

I 1934 oprettede vi en Arbejdsforsikring, der kan yde arbejdsløse Medlemmer en beskeden Understøttelse efter Arbejdsløshedskassernes Møn-

13.— Hjørne af Klublokalet.

14.— Kig fra Klublokalet gennem Dagligstue og Spisestue.

ster, og til denne Forsikring betaler alle Medlemmer, ogsaa de, der efter deres Ansættelsesforhold ikke kan vente at blive nydende.

Jeg haaber, at Tiderne maa forme sig saaledes, at Arbejdsforsikringens Opgaver skal blive lette at løse.

Den samme Offervillighed — og jeg tør vist sige den samme Tillid til Dansk Ingeniørforening — som de lige nævnte Gaver og Foranstaltninger vidner om, har ogsaa præget den nu stedfundne Gennemførelse af Dansk Ingeniørforenings Byggesag.

Gennem mange Aar har Dansk Ingeniørforening næret Ønske om at sætte Foden under eget Bord, og i en lang Aarrække opkrævedes der i Medlemskontingentet et Bidrag til Foreningens Boligfond. En stor Del af disse Midler gik med til at indrette den Bolig, vi nu har forladt i Industriforeningens Bygning, men da vi for 2 Aar siden besluttede at lukke Boligfonden for tvungne Bidrag, besad den dog ca. 130.000 Kr., der nu dels er indgaaet i Aktiekapitalen i dette Hus, dels er anvendt som Bidrag til dets Montering.

Af Planer om at erhverve eller bygge Hus for Ingeniørforeningen kan jeg fra min Medlemstid huske adskillige, men naar der var gjort en hel Del Arbejde paa dem, fik altid Betænelighederne Overhaand, og Planerne blev skrinlagt, og da Byggesagen blev rejst igen i 1933 af en lille

Gruppe Medlemmer, tænkte vel de fleste, at Udfaldet vilde blive det samme som før.

Denne Gang satte imidlertid Hovedbestyrelsen sit Medlem Ingeniør Højgaard til at forhandle med den byggeivrige Medlemsgruppe, og da han havde beskæftiget sig noget med Sagen, fik han den Opfattelse, at den maatte være gennemførlig, og at Tidspunktet dertil var gunstigt.

Han tog Sagen op med den Energi og med den Tro paa sine Beregningers Rigtighed, der har været Grundlaget for, at han rundt om i Verden har gjort saa mange andre dristige Projekter til Virkelighed.

For at begrænse Dansk Ingeniørforenings Ansvar besluttede man at lade Bygherren blive et Aktieselskab, men et Aktieselskab, hvor kun Dansk Ingeniørforening og dens Medlemmer var Aktionærer.

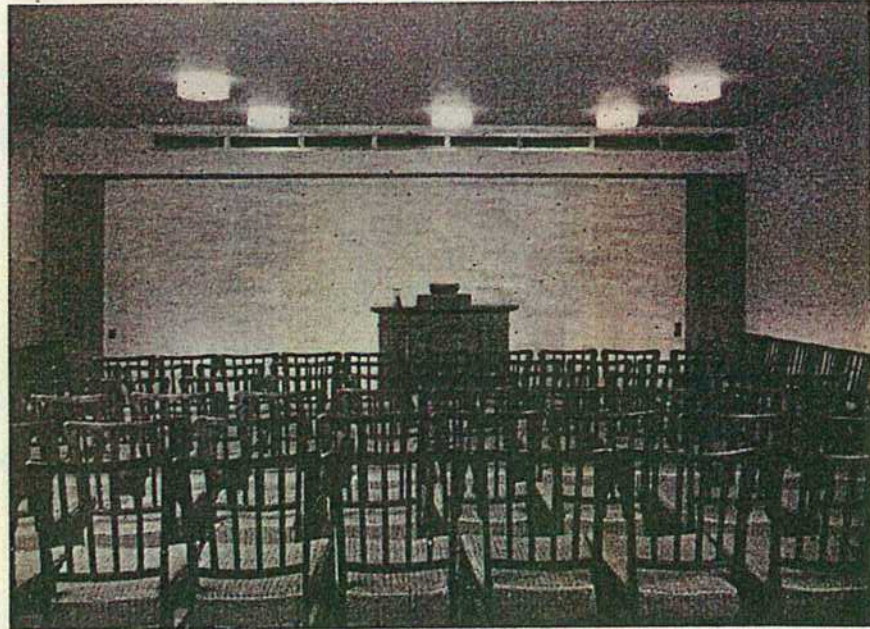
Og da vi henvendte os til vore Medlemmer dels gennem vort Blad »Ingeniøren«, dels gennem vort Agitationsudvalg med Indbydelse til Aktietegning, fandt vi hos dem i denne som i saa mange andre Sager en redbon Offervilje baaret frem af Overbevisningen om, at vor Byggesag maatte henlægges for mange Aar, hvis den ikke blev gennemført nu, og baaret frem af Tilliden til den Mand, der gik i Spidsen med at søge Sagen virkeliggjort, Ingeniør Højgaard.

Resultatet blev det glædelige, at der foruden Ingeniørforeningens 100.000 Kr. blev tegnet Aktier til et Beløb af 550.000 Kr., noget mere end stipuleret som nødvendig Tilslutning for Gennemførelsen, og særlig glædelig var det, at ikke mindre end 1350 af vore Medlemmer indtraadte som Aktionærer. Det viste, at det ikke bare var den mere velhavende Del af vore Medlemmer, der interesserede sig for denne Sag.

Om selve Byggearbejdet har Ingeniør Højgaard talt, Værket er nu fuldført, og jeg staar i Dag her for paa Dansk Ingeniørforenings Vegne at overtage vort nye Hjem.

Jeg takker i vor Forenings Navn de mange af vore Medlemmer, som gennem Aktietegning skabte Grundlaget for Sagens Gennemførelse, jeg takker Aktieselskabets Bestyrelse, der har fungeret som Byggeudvalg, for deres store og ulønnede Arbejde, der for adskilliges Vedkommende har været ganske overvældende stort.

Jeg takker de mange Venner af Dansk Ingeniørforening indenfor og udenfor Medlemskredsen, som har bragt os Gaver til vort nye Hjem, Gaver som vi glæder os ved og vil værne om. Giverne er saa mange, at jeg ikke kan nævne hver enkelt og takke dem hver for sig her, men jeg kan ikke undlade at sige, at saa store Gaver,

15.— Mindre Foredragssal.

som *Ny Carlsbergfondet* og Ingeniør *Højgaard* har skænket os, falder det sjældent i en Forenings Lod at modtage.

Jeg takker Rektor for Danmarks tekniske Højskole for de gode Ønker for vor Fremtid og jeg takker vore Broderforeninger i de nordiske Lande for deres gode Ønker.

Og saa overtager jeg da paa Dansk Ingeniørforenings Vegne det nye Hjem, som saa mange af vore Medlemmer har beredt vor Forening.

Jeg gør det med Ønsket om, at den Samdrægtighedens Aand, der har skabt dette Hjem, stadig maa herske indenfor dets Vægge, og med Ønsket

om, at Dansk Ingeniørforening her maa nyde Fremgang og Trivsel.

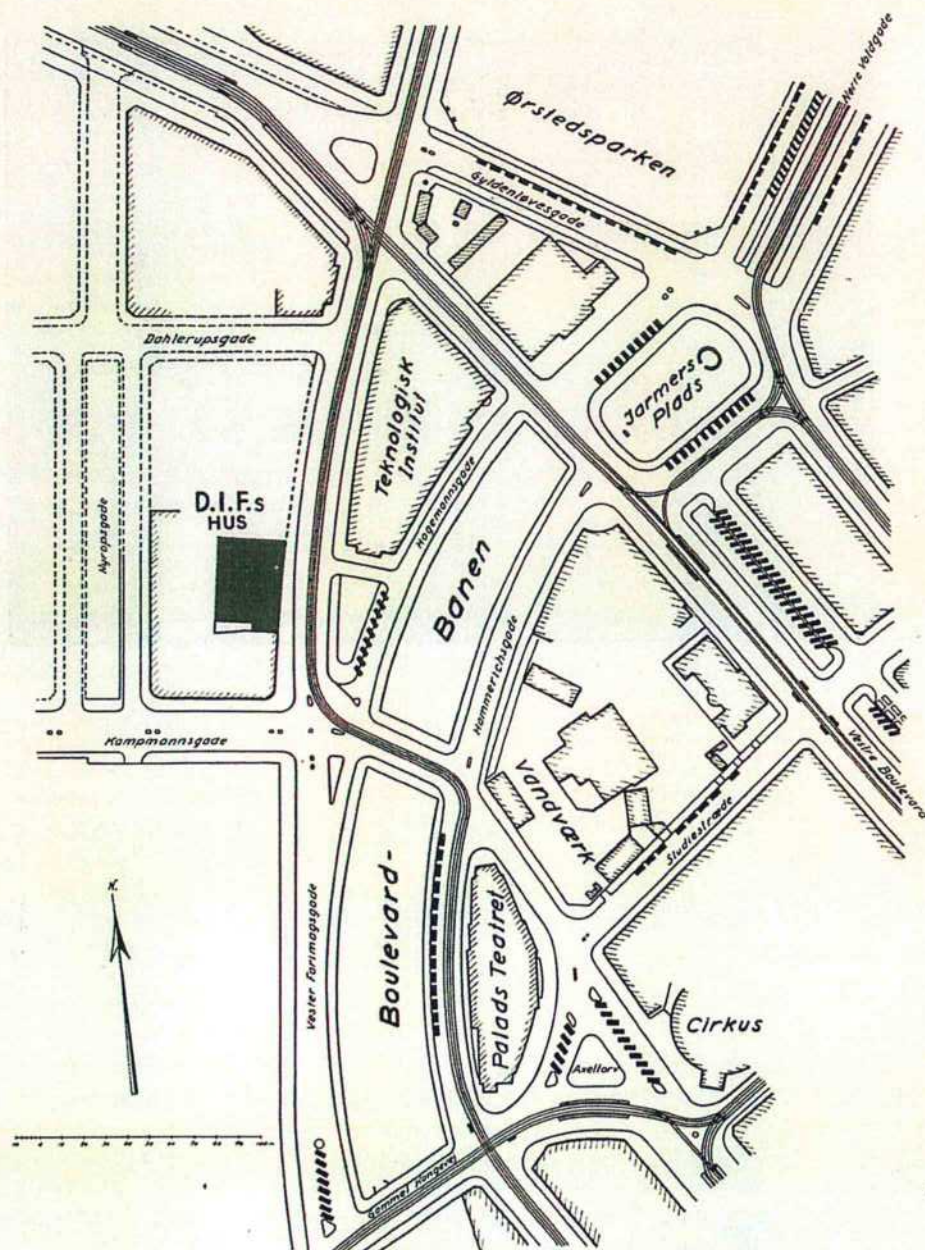
Efter Formandens Tale sang Forsamlingen Kantatens Slutsang.

Dansk Ingeniørforenings Hus var indviet.

Mange af Deltagerne i Festen benyttede Lejligheden til straks at taget Huset i Øjesyn. Kan hælde, at en og anden ved at glæde sig over Udsigten fra Klublokalernes Vinduer er kommet til at tænke paa det mærkelige i, at Ingeniørernes Hus kom til at ligge netop her.

16.— Billardværelse.

17.— Plan over Dansk Ingeniørforenings Hus med nærmeste Omgivelser og Parkeringspladser.

Beliggenheden

Paa et Kort over København i gamle Dage vil man hurtigt se, at Husets Grund er en Del af det gamle Glacis. Fra Absalons Tid, da Byens første Befæstning blev anlagt, har der her i Fredens Dage hersket den Idyl, som de ældre blandt os endnu ved at fortælle om fra den Tid, da Voldene stod.

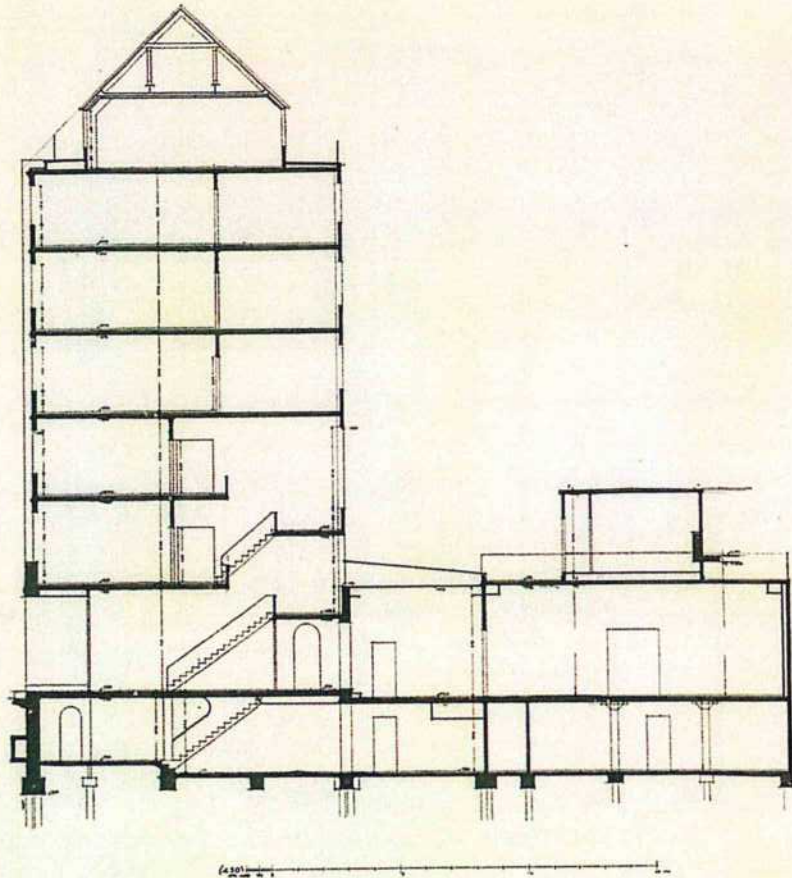
Men naar Krigen kom og Fjenden var i Landet og belejrede København, gik det hedt til her foran Voldens Hjørnebastion, første Gang i 1259, da Fyrst Jarimar af Rügen under Borgerkrigen angreb København netop paa dette Sted. Navnet Jarmers Taarn minder endnu om denne Begivenhed.

Mens Aarhundrederne gik, og Hovedstaden

voksede og skiftede Ansigt, stod Tiden stille her. Farimagsgade, der kendes fra *Christian den Fjerdes* Tid, og som tidligere gik mere vestligt end nu, nærmere Sct. Jørgens Sø, har slynget sig mellem Haver og Hegn, og først over Midten af forrige Aarhundrede, da Befæstningen blev nedlagt, blev Idyllen forstyrret.

Men da var det Teknikken, der holdt sit Indtog: Københavns nye Banegaard blev anlagt og netop her, hvor Dansk Ingeniørforenings Hus nu ligger, laa Nordbanegaarden. Mangen en Dreng har vel her, hvor vi nu skal samles, faaet Lyst til at blive Ingeniør ved at beundre Lokomotiverne, naar de holdt med blæsende Sikkerhedsventiler, parat til at køre til Skovs.

Og nu er der her ved at rejse sig et moderne

18.— Snit gennem Dansk Ingeniørforenings Hus, Forhus, Vinterhave og Spisesal med Operatorrum.

Forretningskvarter med brede Gader og bekvemme Forbindelser til de forskellige Bydele.

Hosstaaende Plan og Oplysninger om Parkeringsforholdene er velvilligst udarbejdet af Stadsingeniørens Direktorat:

- 1) *Parkeringspladser* paa hvilke Parkeringstiden ikke maa overstige 24 Timer:

Axeltorv.

Hammerichsgade overfor Paladsteatret.

Jarmers Plads.

Nørre Voldgade, langs østlige Side af Midterpartiet fra Gyldenløvesgade til Nørregade.
Stuðiestræde langs Vandværkets Grund.

- 2) *Parkeringspladser* paa hvilke Parkeringstiden ikke maa overstige 3 Timer i *Tidsrummet* fra Kl. 9—17:

Hagemannsgade ved Vester Farimagsgade.

Vester Farimagsgade ved Gl. Kongevej.

Vestre Boulevard mellem Jarmers Plads og Raadhuspladsen.

- 3) *Parkeringspladser* paa hvilke Parkering kun er tilladt i Tiden fra Kl. 12—5 (forbudt om Formiddagen fra Kl. 5—12):

Gyldenløvesgade langs Ørstedsparken.

Nørre Voldgade langs Ørstedsparken og vestlige Side af Midterpartiet fra Gyldenløvesgade til Ahlefeldtsgade.

Det kan tilføjes, at Stadsingeniørens Direktorat for Tiden arbejder med Planer, der gaar ud paa yderligere at forbedre Parkeringsforholdene. Blandt andet paatænker man i stor Udstrækning at indrette Hagemannsgade til Parkering, idet Trafiken fra Nørrevoldgade skal ledes gennem Hammerichsgade, saasnart denne nye Færdselsaare bliver ført igennem.

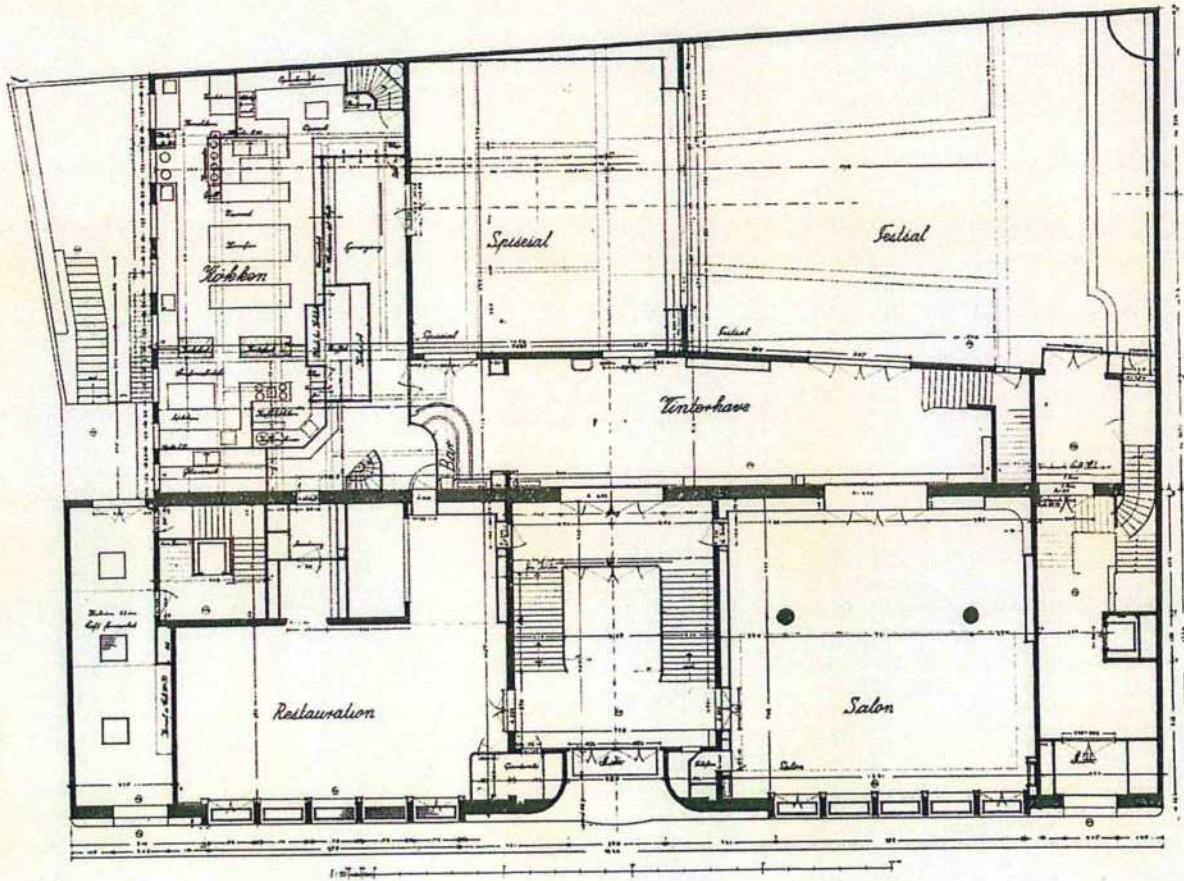
Opmærksomheden henledes endvidere paa, at det allerede nu er muligt at parkere i Dahlerupsgade og Nyropsgade i det Omfang, som Terrænets Tilstand tillader. Naar Nyropsgade engang bliver gjort færdig, vil der her blive betydelige Parkeringsmuligheder.

Det fremgaar heraf, at Parkeringsforholdene i Nærheden af Ingeniørforeningens nye Hus er særdeles gunstige.

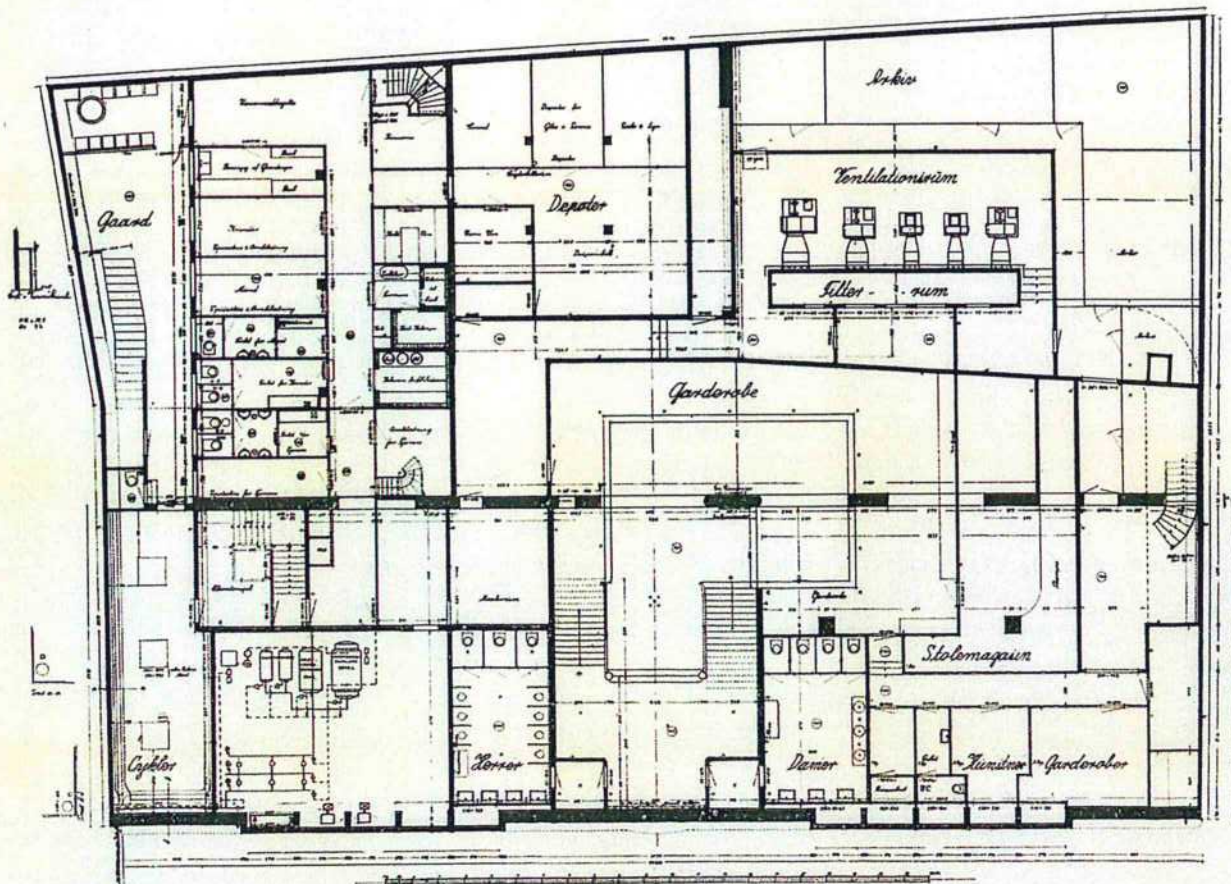
Bygesagens Organisation

Bygesagens Historie gaar omtrent tilbage til Foreningens Stiftelse og er i Aarenes Løb refereret i »Ingeniøren«. I »Historien om et Hus« i »Ingeniøren« for 10. November 1934 har Baneingeniør *Johs. Kristensen* gengivet den i korte Træk.

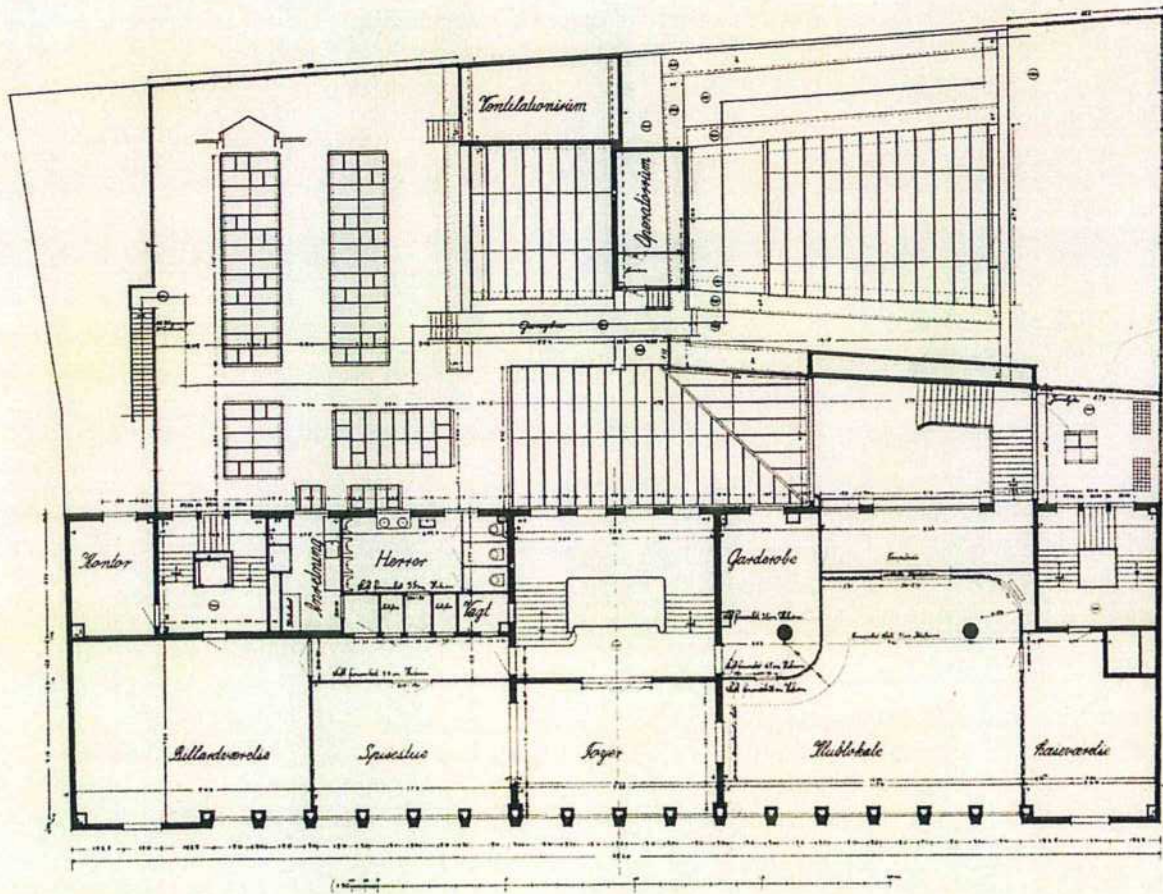
Paa Generalforsamlingen i 1932 rejstes Spørgsmaalet paany med det Resultat, at Hovedbestyrelsen undersøgte Mulighederne og i Sommeren

19. - Plan af Stueetagen.

20. - Plan af Kælderetagen.

21.— Plan af 1. Sal.

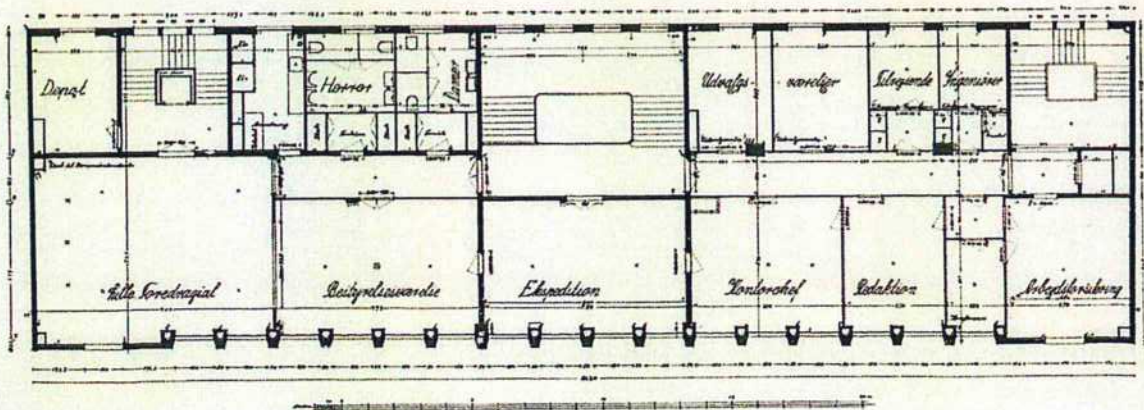
1933 gav Repræsentantskabet sin Tilslutning til Nedsættelse af et Byggeudvalg med Ingeniør K. Højgaard som Formand og iøvrigt bestaaende af Ingeniørerne Sv. Aa. Andersen, Ludv. Birch, V. Børsholt, K. Glent og P. Kernn Jespersen. Da Udvalget havde udarbejdet sit endelige Forslag, udtraadte Ingeniørerne Birch og Glent, og Udvalget suppleredes med Ingeniørerne E. Boeck-Hansen, K. V. Koch, Johs. Møllmann og C. U. Simonsen.

14. Marts 1934 stiftedes saa efter Afholdelse af Medlemsmøder i Vejle og København A S Dansk

Ingeniørforenings Hus med Ingeniørerne Sv. Aa. Andersen, E. Boeck-Hansen, V. Børsholt, K. Højgaard, P. Kernn Jespersen, Johs. Møllmann, C. U. Simonsen og Poul Sørensen som Stiftere.

4. April 1934 udsendtes til Dansk Ingeniørforenings Medlemmer og til Virksomheder, Selskaber og Institutioner, der ejes af eller i hvis Ledelse sidder Medlemmer af Foreningen, Indbydelse til Tegning af Aktier i Byggeselskabet.

Ved Aktietegningen medvirkede et Agitationsudvalg paa omtrent 50 af Foreningens Medlemmer.

22.— Plan af 2. Sal.

23.— Bestyrelsesværelse.

Der tegnedes inden den konstituerende Generalforsamling en almindelig Aktiekapital paa Kr. 550.100.— af 1304 Aktionærer, og Foreningens Repræsentantskab vedtog i sit Møde den 8. Maj 1934 at tegne en særlig Aktiekapital paa Kr. 100.00.— af Boligfondens Midler.

Den 15. Maj 1934 afholdtes den konstituerende Generalforsamling i Aktieselskabet, hvis første Bestyrelse kom til at bestaa af Ingeniørerne K. Højgaard, Formand, V. Børsholt, Direktør, Sv. Aa. Andersen, E. Boeck-Hansen, P. Kerrn Jespersen, Johs. Møllmann og C. U. Simonsen.

Den 9. August 1934 foretoges Grundstensnælggelsen af Etatsraad P. Bentzon, en af Foreningens Stiftere, Direktør Poul Sørensen, Foreningens Formand og Ingeniør K. Højgaard, Byggeselskabets Formand. Højtideligheden overværedes af en stor Kreds af Aktionærer og er refereret i »Ingeniøren« for 18. August 1934.

24. Oktober 1935 indviedes Huset.

Det er tegnet af Arkitekt O. Gundlach-Pedersen, som ikke saa sin Opgave endt med Husets Opførelse, men som ogsaa har varetaget det indre Udstyr og Montering. Arkitekt Karl Larsen har været Konduktør og desuden har Arkitekterne J. K. Petersen, S. Schrøder og K. Thomsen medvirket, sidstnævnte især ved Montering.

Huset er bygget i Jernbeton, og alle de herhen hørende Konstruktioner er udført af Dr. tech. N. J. Nielsen med Ingeniør K. Hanghøj som Konduktør.

De tekniske Installationer er projekteret af Ingeniør Ludv. Birch med Ingeniør K. Lund som Konduktør og Ingeniør Berg som Køkkenekspert.

Husets Størrelse

Dansk Ingeniørforenings Grund har faaet Matr. Nr. 361, Vester Vold Kvarter, og Huset har Gade-numrene 27, 29 og 31 i Vester Farimagsgade. Grunden er 42,2 m i Façadelængde og 28,8 m henh. 31,2 m dyb ved de to Gavle. Hovedbygningen er 12,4 m dyb og har et Aareal paa 523 m². Af Arealet bag denne er 615 m² bebygget. Hele Grunden er 1285 m² og det samlede bebyggede Areal er 1138 m².

Hovedbygningen er i 8 Etager: Kælder, Stue og 1.—6. Sal. Den er 20,5 m til Gesims og 26,7 m til Tagryg. Kommunen har lagt en Række Servitutter paa Grundene paa Banegaardsarealerne, bl. a. den, at Taget mod Gaden skal have en Hældning paa 45°. Da Brandvæsenet ønskede en Balkon over Gesimsen, fordi 6. Sal skulde udnyttes til Kontorer, dispenserede Kommunen dog fra denne Bestemmelse for det meste af Byggelængden.

De enkelte Lokalers Størrelse er nedenstaaende sammenstillet med de tilsvarende Lokaler i Industribygningen:

Festlokaler, Stuen:	Tidligere	Nu	
Festsal	150 m ²	235 m ²	} Kan slaas sammen.
Spisesal	92 »	116 »	
Salon	65 »	127 »	
Foyer	34 »	111 »	(Vinterhave.)
		341 m ²	589 m ²
Foreningslokaler, 1. Sal:			
Spisestue	0 m ²	39 m ²	
Foyer	0 »	39 »	
Klublokale	63 »	82 »	
Læseværelse	22 »	32 »	
Billardværelse	63 »	66 »	
		148 m ²	258 m ²

Foreningslokaler og Administration, 2. Sal:

Mindre Foredragssal .	0 m ²	66 m ²
Bestyrelsesværelse....	0 »	39 »
Ekspeditionskontor ..	23 »	39 »
Kontorchef	18 »	31 »
Arbejdsforsikring	17 »	36 »
Udvalgsværelse I....	25 »	16 »
» II....	8 »	14 »
» III....	0 »	20 »
Provinsværelse I....	0 »	12 »
» II....	0 »	13 »
	91 m ²	286 m ²
Samlet Areal	580 m ²	1133 m ²

Hertil kommer de store Trapperum, Garderober o.s.v.

Husets Indretning

De vedføjede Planer af Kælder, Stue, 1. og 2. Sal og Snittegningen giver et Overblik over Husets Indretning og de enkelte Lokalers Beliggenhed i Forhold til hinanden.

Hovedindgangen til Dansk Ingeniørforening er gennem de store Midterdøre, der er udført med rustfrit Staalbeklædning og er skænket af C. M. Hess' Fabrikker, Vejle.

Fra den lyse Forhal er der Nedgang til den store Garderobe, der benyttes ved Fester og store Møder. Her er der indrettet »ensrettet Færdsel«, saaledes at Opgangen til Festsalen sker ad den direkte Trappe til Vinterhaven.

Husets Grundsten og Blycylinderen med Dokumenterne og Rigets Mønt er nedlagt i Grundmuren under Hovedindgangen og i Væggen foran, der passereres paa Vejen fra Garderobe til Vinterhave, er det Tanken at indsætte en Tavle med Husets Data.

Vinterhaven er 24 × 5,1 m og i saa godt som hele Længden forsynet med Ovenlys. I den nordlige, lidt smallere Ende er der bygget en Vinkeltrappe til Klublokalet, foran hvilket der er en Balkon med en fornøjelig Udsigt over Vinterhaven (se Fotografi 7). I den modsatte Ende af Vinterhaven er Bar'en anbragt, et hyggeligt Hjørne, smykket med et Maleri af en Hanekamp af Kunstmaler Axel Salto og et Ur med ejendommelige Visere. Fra Vinterhaven er der Adgang til Festsalen, til Spisesalen og til Salonen mod Gaden, alle Steder gennem brede Mahognidøre. Gulvet er af Faxe-Marmor, Soklerne i sort Marmor og udformet som Blomsterkasser — et Sted med en mindre Dam med Guldfisk. Væggene er i Travertin-Puds, inddelt i Felter. Over Indgangen til Festsalen er indsat en Tavle, skænket af Professor Utzon-Franck, med Husets Bømærke og Datoerne for Grundstensnedlæggelsen og Indvielsen. — Overfor Indgangen fra Forhallen er anbragt en af Kunstmaler Axel Salto skænket og modelleret Brønd, og Overingeniør Hinné

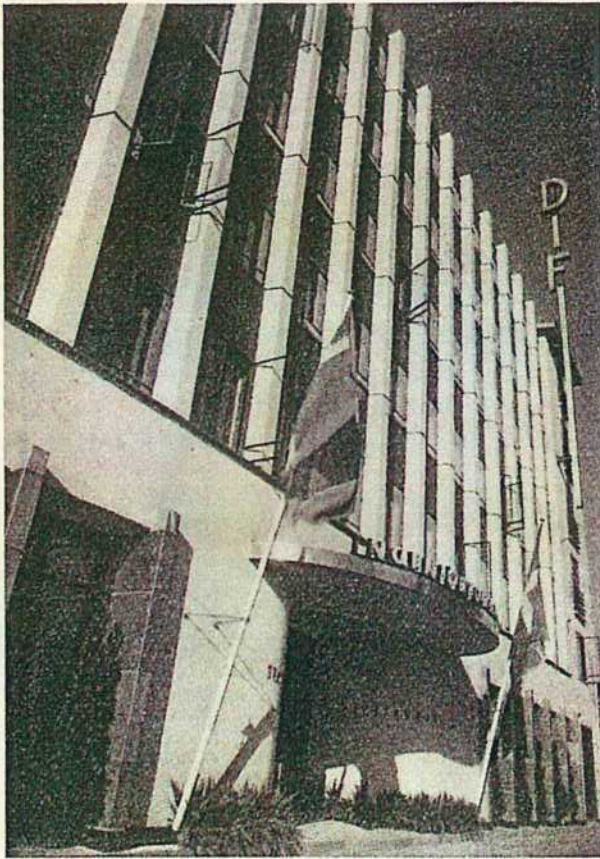
24.— Den offentlige Restaurant.

og de Firmaer, han repræsenterer, har foræret Kähler-Keramik. Hele Vinterhaven er smykket med grønne Planter og Blomster og er af en lys og festlig Virkning. — Den kan ved Hjælp af et Jerntæppe, der skjules af Fortræk, deles i to Dele, saaledes at Restaurationens Udlejningsmuligheder derved forøges.

Festsalen er 18,2 × 14,2/12 m og kan sættes i Forbindelse med Spisesalen, der er 10,5 × 11,3 m, ved Sænkning af Mellemvæggen. Der fremkommer herved en Sal paa 351 m², en af de største Sale i Byen.

Festsalens to Langvægge er dekoreret af Professor Utzon-Franck med Relieffer, der viser Sagnene om Prometheus. Paa den ene Væg ser man Prometheus paa Vej gennem Stjernehimlen fra Olympos ned til Jorden med Ilden, som han har røvet fra Guderne. Paa den anden Væg ser man ham staaende med det første Menneskene og — last not least — Venus. Baggrunden for Reliefferne er en meget smuk blaa Flade i Marmorpuds. Figurerne og Stjernerne er fremstillet af Den kgl. Porcellainsfabrik som Stentøj, der er forgyldt inden Brændingen — med Undtagelse af Zeus, der er okseblodsfarvet.

Salens Endevægge er beklædt med riflede, apfelsinfarvede Kunststen. Lysbilledfeltet er forsynet med to tofløjede Tavler af Birketræ. Naar de slaas tilbage, kan de benyttes som Skrivetavler

25. — Husets Facade.

under Foredrag, idet de er beklædt med sort Linoleum paa Bagsiden. Talerstolen, ligeledes af Birketræ, er anbragt paa en Forhøjning, der løber langs hele Endevæggen, og som kan benyttes til Sketches o. s. v. ved Fester. Direkte op til denne Forhøjning fører en Trappe fra to Omklædningsværelser i Kælderen.

Gulvet er Egetræsparket. Stolene, der er forsynet med polstrede Sæder, kan ad en Rampe hurtigt gemmes hen i Stolemagasinet i Kælderen.

Den forsænkede Væg mod Spisesalen er een glat Birketræsflade. Væggen er elektrisk drevet og trykknappstyret.

Spisesalen er dekoreret med Kalkmalerier af Kunstmaler *Axel Salto*. Paa den ene Langvæg ser man Dyrene i paradisiske Samdrægtighed — paa den anden er Vilddyret vaagnet i Leoparden.

Den kunstneriske Udsmykning af Festsal og Spisesal er skænket af Ingeniør *K. Højgaard*, Dirigentklokken af Forbundet af Ingeniører i Statens Tjeneste.

De hvide Marmorindfatninger i Spisesalen er af grønlandsk Marmor, skænket af Grønlands Styrelse.

Salonen mod Gaden er $12,2 \times 11,7$ m. Mens Festsal, Spisesal og Vinterhave er forsynet med Ovenlys, har Salonen 5 store Vinduer mod Ga-

den. De 3 midterste er faste og de yderste sidder i Reserveudgangsdørene.

Salonen er smykket med et stort Maleri med Motiv fra Bornholm af Kunstmaler *Olaf Rude*, der iøvrigt arbejder paa endnu et Maleri til Ingeniørforeningen. Salonen er holdt i lyse Farver og er med de lyse, bløde Tæpper og de magelige Møbler et Rum, der gaar harmonisk ind i Stueetagens festlige Helhed.

Svarende til Salonen, men paa den modsatte Side af Forhallen og med Adgang gennem Hovedindgangen, ligger den offentlige Restaurant, der er smykket med et stort Maleri af Kunstmaler *Harald Hansen* med Motiv fra danske Ingeniørers Arbejde i Ulandet. Kunstneren har desuden dekoreret en af Sidevæggene og arbejder paa endnu et Maleri.

Den kunstneriske Udsmykning af saavel Salon som Restaurant er skænket Dansk Ingeniørforening af *Ny Carlsbergfonden*.

Restauranten, der allerede er blevet kendt og godt besøgt, drives af Direktør *Villads Olsen*, som ogsaa driver Selskabslokalerne og Serveringen i Foreningens daglige Lokaler paa 1. Sal.

Fra Forhallen er der ad Trappen tilvenstre Adgang til Foreningens daglige Lokaler paa 1. Sal og til Kontorer, Arbejdsforsikring, Udvalgs- og Provinsværelser og den lille Foredragssal paa 2. Sal.

Trapperummet er udsmykket med Malerierne af Foreningens tidligere Formænd og med BUSTERNE af *Alex. Foss* og *G. A. Hagemann*. Vinduerne er forsynet med Mosaikruder i moderne Stil, Vindueskarmene er her som overalt i Huset af Marmor. Væggene er holdt i en lys Farve og behandlet med Sanitex. Gulv og Trappetrin er udført i Eg.

Paa 1. Sal fører Døren til venstre ind til Ingeniørforeningens daglige Garderobe, hvorfra der er Adgang til det store Klublokale. Midt for Trappen er Adgangen til Foyer'en og til højre Adgangen til Billardværelset og den daglige Spisestue. — De tre Lokaler: Spisestue, Foyer og Klublokalet er forbundne med brede Døraabninger og kan benyttes som eet stort Lokale. Fra Klublokalet er der Adgang til Læseværelset og ad den direkte Trappe i Vinterhaven bekvem Forbindelse med Festsal og Spisesal m. v. ved de Lejligheder, hvor Foreningen benytter hele Stueetagen.

Takket være en Række Gaver er det lykkedes at skabe nogle smukke Rum. Godsejer, Ingeniør *G. A. Hagemann* har foræret *Krøyers* store Skitse: Industriens Mænd, Bygningsingeniørgruppen har foræret Malerierne med Motiverne fra det gamle Christianshavn, Elektroingeniørgruppen har

foræret Belysningslegemerne og Ingeniør, Frk. N. Krebs den store Stenkrukke og Askebægrene i Stentøj med Husets Bomærke. Maskiningeniørgruppen har foræret Lystemer til Brug ved festlige Lejligheder, og Fabrikningeniørgruppen har en Gave under Forberedelse.

Af Møblerne er nogle nye, mens Resten er de gamle, der er istandsat næsten til Ukendelighed.

Læseværelset er monteret med flyttelige Hylde og Møblementet er Staal møbler med lave Borde og Læselamper, saaledes at de mange Tidsskrifter kan studeres under hyggelige Forhold.

Paa 2. Sal findes midt for Hovedtrappen Forningens Kontor, som har faaet en Udstyrelse, der svarer til den betydningsfulde Del af Ingeniørforeningens Arbejde, der ekspederes herfra.

Her er anbragt Hoveduret for det Uranlæg med Biure rundt om i Huset, som er skænket af Ingeniør V. Børsholt, Dansk Normal Tid.

Iøvrigt har Etatsraad Bentzon og fhv. Distriktingeniør A. Poulsen givet Gaver til Udsmykning af Lokalerne paa denne Etage.

Ved Siden af Ekspeditionskontoret har Kontorchef Christensen sit Kontor, og desuden findes Kontoret for Arbejdsforsikringen og dens Leder, Ingeniør H. K. Holm.

Paa den modsatte Side af Midtergangen findes Udvalgsværelser og de to Værelser, der er indrettet især for Medlemmer udenfor København.

Gulvene er i Kontorene forsynet med Expansionskorkparket.

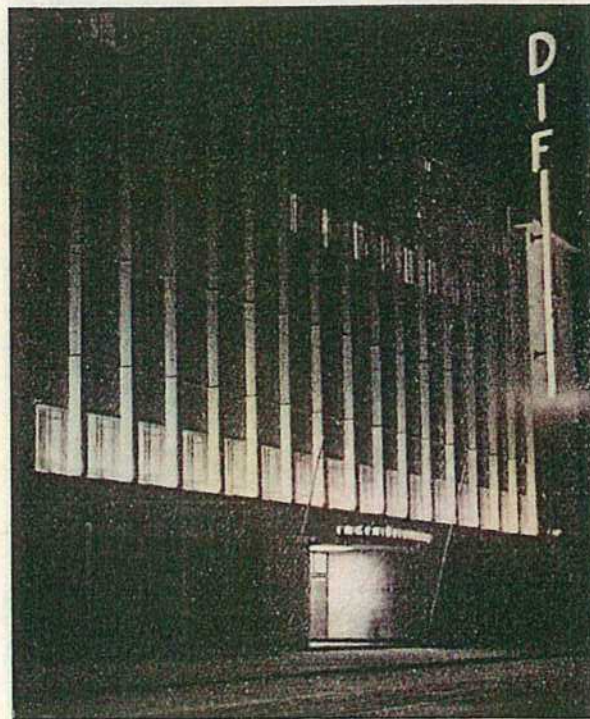
I Etagens søndre Halvdel findes den mindre Foredragssal, der er beregnet til Gruppemøder o. l. og Bestyrelsesværelset, der er meget smukt udstyret ved Gaver fra Entreprenørforeningens Jernbetonsektion: Væggene er beklædt fra Gulv til Loft med Paneler af Citrontræ og Stolene er betrukket med lyst Svinelæder. Det er Meningen, at dette Lokale ogsaa skal benyttes til Dansk Ingeniørforenings Voldgiftsretter, der her faar en stilfuld Ramme.

Iøvrigt et Bestyrelsesværelse ved en bred, sammenklappelig Dør i Forbindelse med den mindre Foredragssal, saa det undtagelsesvis kan inddrages til dennes Brug.

Malerfarverne er skænket Huset af Firmaerne S. Dyrup og Sadolin & Holmblad.

Bygningens øvrige Etager er udlejet, for 3. og 4. Sals Vedkommende til Ingeniørfirmaet Kampmann, Kierulff & Saxild, mens 5. Sal bebos af Cementcentralen og 6. Sal af de raadgivende Ingeniører Birch & Krogboe.

Iøvrigt har Grusgravenes Salgskontor, Ingeniør H. K. Holm og Haandbog for Bygningsindustrien ogsaa Kontorer i disse Etager.

26. — Huset illumineret.

Adgangen til de udlejede Etager sker dels ad den nordre Hovedtrappe, Vester Farimagsgade 31 og dels ad den søndre, Nr. 27. Begge Trapper har Elevatorer.

Huset er med sit karakteristiske Ydre allerede kendt i Byen og indgaar smukt i Gadebilledet om Dagen, hvor de lyse Piller trækker Bygningens Linier fast op, og hvor Kobbertaget ad Aare, naar det irrer, vil skabe en smuk Farvevirkning. Kobbertaget blev muliggjort ved en Gave fra Ingeniør Højgaard. Ikke mindre festligt virker Bygningen om Aftenen, naar Mørket falder paa, med Neonskiltet med de røde Bogstaver D I F og de blaa Linier og med den moderne Facadebelysning med Natriumlamperne, der lyser Pillerne op med den varme, gule Farve.

Bygningskonstruktionerne

Ved Undersøgelse af Grunden viste det sig nødvendigt at foretage en Pæleramning, og der er rammet ialt 301 Jernbeton-Pæle i 4—6 m Længde og med 25 × 25 cm Tværsnit.

Huset er støbt i Jernbeton til og med 6. Sals Loft. Der findes et langsgaaende, bærende Skillerum, som over Salon'en i Stuen og Klublokalet paa 1. Sal bæres af Jernbetonbjælker, understøttet af to Søjler i hver Etage. Betonpillerne i Facaden mod Gaden er hule og giver Plads for Ledninger for Elektricitet, Varme osv. og Udsugningskanaler for Ventilationsanlægget.

Etageadskillelserne er krydsarmerede Plader af 17 cm Tykkelse, forsynet med Afretningslag af

27.—Kontorchef Christensen i sit Kontor.

Cellebeton. De største Plader er 7×17 m. Iøvrigt er Spændvidden fra Midterskille- rum til Yder- vægge 5 henh. 7 m.

Taget over Festsal og Spisesal bæres af Jern- betonbjælker, hvoraf de fleste ligger over Tag- fladen.

Trappeløb og Repos'er er armerede Pladekon- struktioner uden Bjælker.

Ved Forskallingen benyttedes afrettede Brød- der, da Yderfladerne er behandlet efter Støbning- en. Facaden mod Gaden er pudset, og Facaden mod Gaarden og Gavlen er filtset.

For at forcere Støbningen blev der paa kolde Dage benyttet varmt Vand ved Betonblandingen. Den koldeste Temperatur, hvorved der blev støbt, var $\div 2^{\circ}$ C.

De fleste indvendige Skillerum er opsat af Slag- betonplader og kun enkelte Steder er der be- nyttet Mursten. Kanalerne, der gaar op gennem de hule Piller i Facaden, er ind mod Lokalerne lukket med Molersten.

Facaden mod Gaden er, som nævnt, pudset — for Pillernes Vedkommende med hvid Cement. Felterne mellem Vinduerne er beklædt med sort Solvåg-Marmor og Stueetagens Piller er beklædt med Aluminium. Soklen er af Granit.

De tekniske Installationer

Varmeanlægget faar sin Varme i Form af Damp fra H. C. Ørsted Værket gennem Ledninger over Banegaardsterrænet, under Hovedbanegaarden og langs Banegraven. Fra Dansk Ingeniørforenings Bygning er Ledningen ført videre og ender fore- løbig i Ørstedhus.

Dampen leveres med et Tryk fra 25 Atm. og nedefter alt efter Forholdene. Den reduceres i 2 Trin, først til 5 Atm. og dernæst til 0,9 Atm. (Overtryk). Ved hvert Trin er anbragt 3 Reduk- tionsventiler af forskellig Størrelse.

Mellemtrykdampen anvendes kun til en Koge- plade paa Komfuret i Restaurationskøkkenet. Lav- tryksdampen benyttes til to Vandvarmere, en Varmtvandsbeholder, en Hedtvandsbeholder, fem Varmeflader ved Indblæsningsventilatorerne og i Køkkenanlægget til Varmeborde, Dampgryder osv.

I Vandvarmere opvarmes Vandet til Bygningens Opvarmning og reguleres for konstant Fremløbs-

28.—Ekspeditionskontor.

29.— Ventilationsrum.

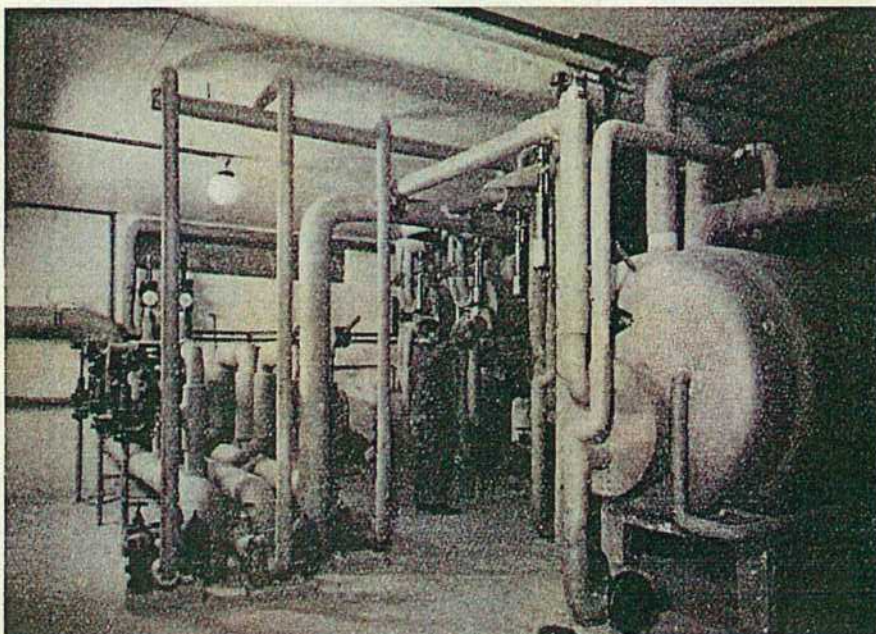
temperatur ved Hjælp af *Clorius*-Ventiler. Anlægget er et eenstrengt Pumpeanlæg. Der er gjort udstrakt Anvendelse af Panelovne, og i Vinterhaven er der indstøbt to Straaleradiatorer, der er pudset med Travertinpuds paa Ydersiden.

Varmtvandsbeholderen for Brugsvand opvarmes i første Række af Kondensvandet fra det samlede Anlæg og ved Hjælp af en Dampslange sikres en Minimumstemperatur paa 50° C. Brugsvandet cirkuleres til Stadighed ved Hjælp af en Pumpe, saa der altid er varmt Vand ved Taphanerne.

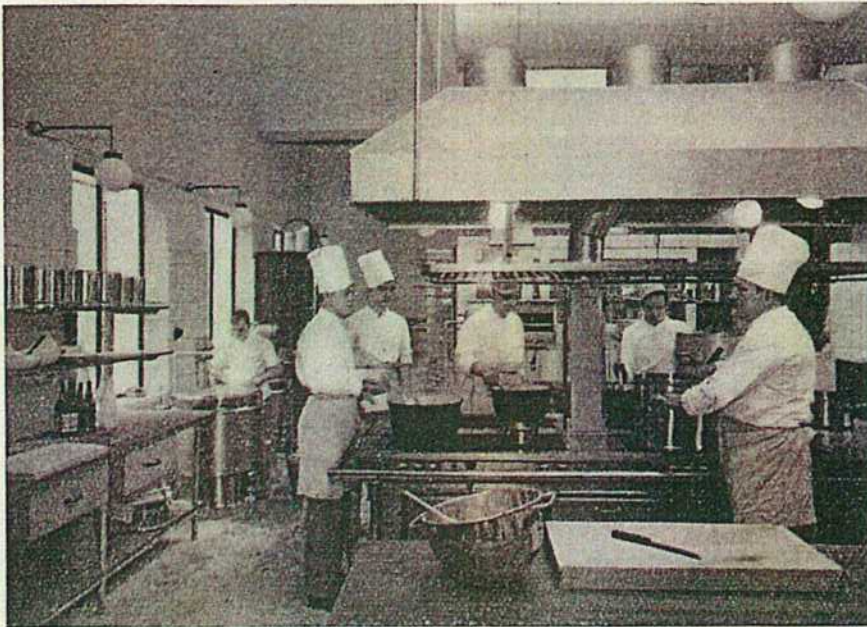
Hedtvandsbeholderens Vand, der udelukkende benyttes i Køkkenet, forvarmes med varmt Vand fra Varmtvandsbeholderen og sættes op til 80° C. ved en Dampslange.

Vandet til Varmtvands- og Hedtvandsanlægget passerer et elektrolytisk Vandrensingsanlæg til Forhindring af Kedelstensafsætning paa Dampslanger og i Fremløbsledningerne.

Ventilationsanlægget bestaar af 5 Indblæsningsanlæg og 13 Udsugningsanlæg. Friskluftsforsyningen tages gennem en Kanal over den nordre Indgang, Nr. 31, og føres gennem Kanaler til Filterrummet i Kælderen, hvor det renses gennem kontinuerlige Baandfiltre og opvarmes efter Behov. Der findes eet Anlæg for Festsalen, eet for Spisesal, Vinterhave og Garderobe i Kælderen, eet for Restauranten, eet for Salon'en og eet for Ingeniørforeningens Klublokale, mindre Foredragssal og Bestyrelsesværelse.

30.— Varmecentral.

31.— Køkken.

Paa Spisesalens Tag er i et særligt Ventilationsrum anbragt 3 Udsugningsanlæg for henholdsvis Festsal, Spisesal og Køkken. Paa Festsalens Tag er i fri Luft anbragt et Udsugningsanlæg med marinekapslet Motor for Vinterhaven. I Varmekælderen findes 2 Udsugningsanlæg for Restaurant og Salon. De blæser ud i en Rist mod Gaden, hvorved undgaas de svære Kanaler gennem Bygningen. Resten af Udsugningsanlægene for Ingeniørforeningens øvrige Lokaler og for de udlejede Kontorlokaler findes paa Hanebjælkeloftet. — Samtlige indvendige Ventilatorer med Motorer er opstillet paa beregnede Fjedre og paa forskellige Steder er der indbygget Lydsluser med akustisk Celotex.

Belysningen er i Omfang bedst karakteriseret ved, at der findes ca. 6000 Lampesteder. I Stueetagen er der i udstrakt Grad anvendt indirekte Belysning — for Salon'ens og Restaurantens Vedkommende ved Hjælp af meget moderne formede Belysningslegemer. I Festsalen er der over Forhøjningen anbragt fire Projektører, hvoraf de tre er farvede til Brug ved Opførelse af Revuer, Sketches o. l. I selve Forhøjningen er der indbygget flerfarvet Rampelys. Endvidere er der baade ved Talerstolen i Festsalen og i den mindre Foredragssal anbragt Knivafbrydere for 220/380 Volt Vekselstrøm og 2×220 Volt Jævnstrøm til Brug ved Demonstrationer.

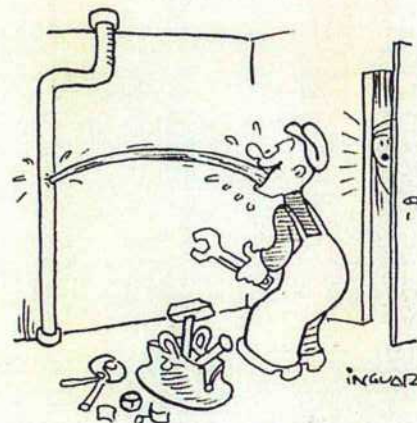
I Festsal og Spisesal er der anbragt grønne og røde Signallamper til Tjernerens Orientering. Grønt Lys betyder, at Servering kan finde Sted, mens rødt Lys tændes, naar der f. Eks. skal holdes Tale, saa Serveringen skal standses.

Af Bygningens Net benyttes iøvrigt Veksel-

strømmen til den normale Belysning og Motorerne, mens Jævnstrømmen benyttes til Nød- og Katastrofebelysning.

Facadebelysningen bestaar som tidligere nævnt dels af Lysmasten med Neonrør og dels af Natriumbelysningen, der former sig som en Bestraaling af Pilastrener Sideflader, Natriumdamplympnerne, 32 ialt, er med Reaktansspoler, Glødetransformatorer og cylindriske Reflektorer af blanktpoleret Aluminium og med parabolisk Ledekurve anbragt i udsparede Gruber i Saalbænken paa 1. Sal. Over Hovedindgangen var det dog ikke muligt at udspare Gruber i fuld Dybde, og her blev Lampernes Byggehøjde indskrænket til 8 cm, idet Spoler og Transformatorer blev indbygget i et Skab i en af de midterste Piller.

Spændingen i Glødestrømskredsen er 5 Volt og hver Lampe optager ca. 70 Watt eller ialt ca. $2\frac{1}{4}$ kW. Belysningen har derfor et saare ringe Energiforbrug, især naar man tager den overordentlige Lyseffekt, der er opnaaet, i Betragtning.

32.— I Ingeniørernes Hus fører fra Kælderen Rør med iskoldt Øl til Etagerne (Ingvar i »Politikens« 28/10).

Natriumdampplamperne er skænket af *A. E. G.*

Elevatoranlægget bestaar af 2 Personellevatorer fra Stue til 6. Sal og to Madelevatorer fra Kælder til 2. Sal. Personellevatorerne er forsynet med Centralafslaaing, saa de ikke kan standses undervejs til den Etage, hvortil de er dirigeret. Desuden er de forsynet med Blokering af de udvendige Tryk ved en Kontakt, indbygget i det bevægelige Gulv, saa de ikke kan dirigeres udefra saa længe, der er Personer i Elevatorstolen.

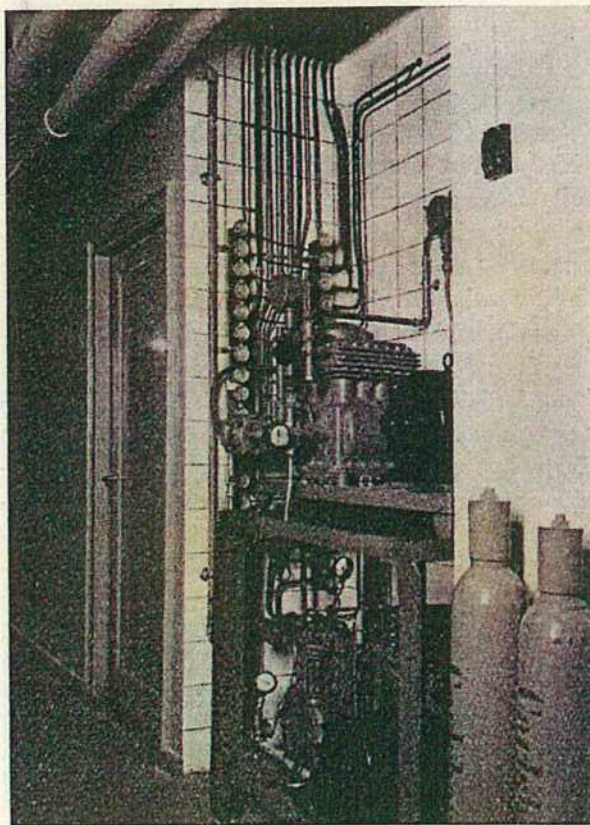
Operatørrummet paa Spisesalens Tag er forsynet med Lysbilledapparat og al nødvendig Installation til Tonefilmsforevisning i Festsalen, idet dog Apparat og Omformer ikke er anskaffet endnu.

Svagstrømsanlægget bestaar dels af et kombineret Radio- og Kaldeanlæg med Højtalere i Festlokalerne og i forskellige af Ingeniørforeningens daglige Lokaler og Udvalgsværelser.

Det elektriske Installationsmateriel er skænket af *Laur. Knudsens mek. Etabl.* og det elektriske Ledningsmateriel af *Nordiske Kabel- og Traadfabrikker.*

Køkkenet er udstyret med alle moderne Hjælpemidler og er, som det er blevet sagt, en hel Fabrik, som Direktør *Villads Olsen* nok skal vide at indarbejde i Publikums og Medlemmernes Bevindstthed.

Køleanlægget er skænket af de danske Kølefir-

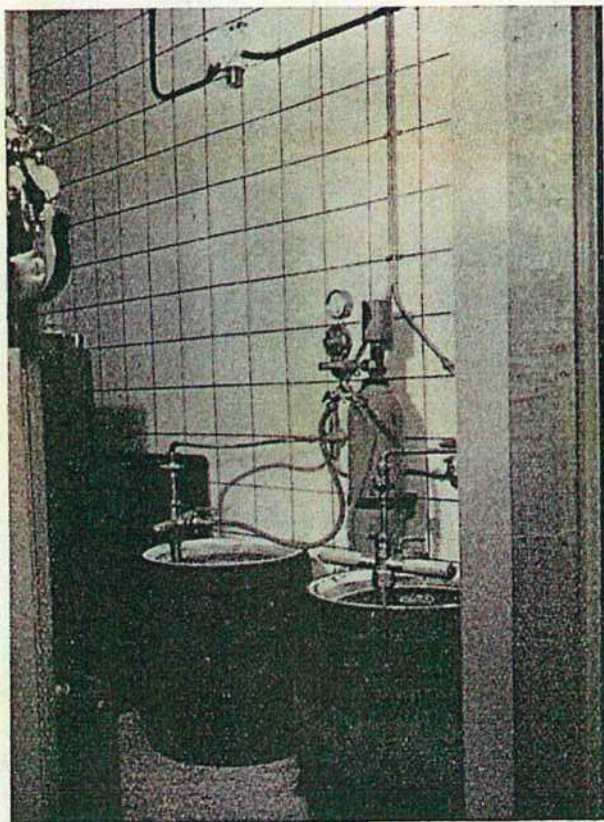
34.— Kølemaskinerne.

maer *Aalborg Maskin- og Skibsbyggeri, Atlas, Brdr. Gram, A. Jørgensen & Co., Nordisk Køleteknik* og *Thomas Ths. Sabroe & Co.* i Forbindelse med *Københavns Elektromotor Fabrik*, Ingeniørfirmaerne *Poul Petersen (Neutrofon)* og *M. Clausen (Danfoss)*. Ved Hjælp af to Kølemaskiner, der kan sammenkobles, køles der 14 forskellige Steder og holdes automatisk Temperatur fra -15° C. i en Iscreamkonservator til $+10^{\circ}$ C. i Vinskabene.

Lynsikringen er udført paa den Maade, at samtlige Rørledninger paa Loftet er sat i Forbindelse med Kobbertaget og Kobbernedløbsrørene. Disse er i Jorden forbundet med Hovedvandleddingen i Fortovet.

Gaver

I den ovenstaaende, forholdsvis kortfattede Gennemgang af Huset og dets Indretning er en Række Gavegivere nævnet. Men Gavernes Mængde er ikke udtømt endda. En Række af de nedenævnte Entreprenører har ved meget billige Tilbud og paa anden Maade bidraget til Husets Opførelse og Udsmykning. Yderligere har Grupper indenfor Ingeniørforeningens Organisation og Medlemmer ved at forære Aktier i Huset til Ingeniørforeningen ydet smukke Gaver, og ved Indvielsesfesterne er der flere Medlemmer, der i Glæde over det opnaaede Resultat, har givet For-

33.— Kølerum for Øl.

eningen Tilsagn om Gaver. Desuden modtog Foreningen paa Indvielsesdagen en Række Blomsterhilsener og Telegrammer.

Entrepenører

Ved et Byggeforetagende som dette har der naturligvis været en meget stor Række Firmaer beskæftiget, dels ved direkte Entrepriser og Leverancer og dels som Underentrepenører, men Pladsen tillader kun at nævne nedenstaaende:

Bygningsarbejdet:

Jordarbejde: Ingeniør *Niels Nielsen*, Jernbeton: *E. Pihl & Søn*, Murerarbejde: *K. Dyrberg*, Tømrerarbejde: *H. I. Kornerup-Koch*, Snedkerarbejde: *V. Asmussen & J. Weber*, Kobbtag: *L. A. Larsen*, Stenhuggerarbejde: *E. Nielsens mek. Stenhuggeri*, Ovenlys: *Staalvinduescentralen*, Staalvinduer: *H. I. Wengler*, Asfaltarbejde: *Kbhvns. Asfalt Co.*, Smedearbejde: *L. C. Nielsen & Søn* og *Oluf Schjæbel*, Beslag: *Oscar Meyer*, Gørtlerarbejde: *F. W. Doberch & Søn* og *W. Jørgensen*, Kunstpuds: *Ove H. Svensson*, Glarmesterarbejde: *Chr. Larsen*, Kork og Korkparket: *A/S Sano*, Linoleum: *Em. Meyer*, Egetræsparket: *Dansk Parketfabrik*, Terrazzo og Fliser: *P. Monberg*, Malerarbejde: *C. Møllmann & Co.* og *Rob. Rasmussen*, Aluminiumsbeklædning: *I. P. Andreasen*.

Tekniske Installationer:

Varmeanlæg: *A/S Vølund*, Ventilation: *A/S I. Krüger*, Elektriske Installationer: *Kemp & Lauritzen* og *A. E. G.*, Elevatorer: *A/S Titan* og *Thomas B. Thrige*, Kloakering m. v.: *Sv. Zacho-Lind*, Blikkenslagerarbejde: *Evald W. Olsen*, Isolering: *Poul Nielsen*, Lydsluser m. v.: *A/S Ikas*, Aerofin Ventilatorer: *Glent & Co.*, Sanitetsvarer: *Brdr. Dahl*, Køk-

keninventar: *A/S Brønnums Maskinfabrik* og *Georg E. Mathiasen*, Automatiske Ventiler: *Odin Clorius*, Spildevandspumpe: *Trium*, Forsænkelig Væg, *A/S Titan*.

Udstyr:

Møbler: *Aarhus Polstermøbel-Fabrik*, *J. C. Jørgensens Møbelfabrikker*, *Odense*, *Rud. Rasmussens Snedkerier*, *Fritz Hansens Eff.*, *Dansk Kontormøbel-fabrik*, *V. A. Høffding*, *Kastrup Maskinsnedkeri* og *Snedkermestrene J. C. A. Jensen*, *Aarhus*, og *Chr. Rasmussen*, Møbelstoffer, Gardiner og Tæpper: *Askovhus*, *Sønderborg*, *Haandarbedets Fremme*, *Gerda Henning*, *Lysberg*, *Hansen & Therp* og *Magasin du Nord*, Tapetsererarbejde: *Georg Jørgensen*, Belysningslegemer: *Louis Poulsen & Co.*, *Københavns Lampe- og Lysekronefabrik*, *Fog & Mørup* og *Kemp & Lauritzen*, Lertøj: *Herman A. Kähler*, Gartnararbejde: *Thorvald Petersen*, Stentøj, Chamotte og Porcellain: *Den kgl. Porcellainsfabrik*, Sølvtoj: *Dansk Forsølvnings Anstalt*.

Indvielsesmiddagene

Det blev hurtigt slaet fast, at een Fest langt fra kunde rumme de Medlemmer og Gæster, der vilde være med til at fejre det nye Hus, og der blev derfor planlagt tre Festmiddage, den 24. og 26. Oktober og den 2. November.

De blev alle overtegnede, og der herskede den festligste Stemning. Der blev holdt en Række Taler og sunget to udmærkede Sange af Ingeniør *Wiedemann*. Iøvrigt kan saadanne Fester ikke refereres. De maa opleves, og Ingeniørforeningen kommer sikkert snart til at indbyde til Fest igen.

Sv. Aa. Andersen, M. Ing. F.

Huset vi står i !

Ejendommen "Vester Farimagsgade 27" blev opført i årene 1932 til 1935, som domicil for de danske civilingeniørers forening "Dansk Ingeniørforening". Promotor i skabelsen af ejendommen var den kendte Civilingeniør Knud Højgaard, som også satte den høje standard for huset, ligesom han også foreslog, at den nye store festsal, som vi nu står i, skulle udsmykkes ud over det almindelige, og han alene betalte omkostningerne ved denne udsmykning.

Man valgte den kendte billedhugger, professor Axel Einar Utzon-Franck (1888-1955) til at udføre udsmykningen, nemlig de 2 store relieffer, i den store festsal. Utzon-Franck har også lavet "Slangedræberen" på Københavns Politigård, "Vejrpigerne" i Richhusets tårn på rådhuspladsen, og "Chr. X's rytterstatue" på Sct. Annæ Plads, m.fl.

I 1944, under den tyske besættelse, blev "Ingeniørhuset" og "Shellhuset", (naboejendommen mod Kampmarvej) eksproprieret af tyskerne. Gestapo anvendte Shellhuset som hovedkvarter i Danmark, mens Ingeniørhuset anvendtes som kaserne for de tyske soldater, som bevogtede stedet. For at undgå et muligt flybombement, blev tagetagen indrettet som fængsel, hvor man indsatte 26 levende modstandsfolk. I starten af 1945 var modstandsbevægelsen ved, at blive revet op af gestapo. Man måtte derfor tage drastiske midler i brug, og bad det engelske Royal Airforce om at bombardere Shellhuset.

Den 21.marts 1945 kom så 20 mosquito jagerbombefly, eskorteret af 30 mustang-jagere. 8 bomber á 250 kilo blev præcist kastet ind mellem stuen og 1.sal, netop i de kontorer, hvorfra tyskerne styrede kampen mod frihedsbevægelsen. Angrebet blev succes, idet 18 af de 26 modstandsfolk i tagetagen undslap med livet i behold, ud til friheden, nogle ved at springe ud fra 4.sal. Mere end 100 tyskere og landsforæddere blev dræbt. Af praktiske grunde havde tyskerne gennembrudt brandmuren flere steder mellem de 2 huse, hvilket medførte, at begge huse nedbrændte totalt.

MEN !!! succesen kostede også dyrt.

Ved en fejltagelse blev den franske skole på Frederiksberg også ramt af bomber. Det kostede 86 børn og 18 voksne livet.

Se i øvrigt på nettet under "Shellhuset".

Efter besættelsens afslutning blev begge ejendomme genopbygget i årene 1946/48. Man besluttede også, at genskabe foredragssalen med reliefferne.

Til alt held havde Utzon-Frank bevaret sine skitser og optegnelser angående kunstværkerne, ligesom "Den Kongelige Porcelænsfabrik" som havde udført relieffernes figurer ved nybygningen, havde gemt alle modeller og forme. Man kunne derfor, uden alt for mange problemer, genskabe de smukke, unikke og meget kostbare relieffer, som stod klar ved genindvielsen i januar 1948.

PROMETHEUS-salen ! (den store træningssal)

Relieffernes motiv !

Ifølge de gamle græske sagn er Prometheus den store skaber af kulturen. Han er TITANEN, der i sin evige opsætsighed imod Olympens gamle guder, personificere menneskeåndens snilde og dens oprør mod naturkræfterne.

Som den første billedhugger dannede Prometheus mennesket i ler. For at skabe liv, måtte han have ilden.

Da Zeus nægtede ham ilden, stjal han den selv fra Hefaistos i Olympen, og førte den i en hul plantestængel til Jorden, hvor han ved ildens hjælp pustede livsånden ind i sit ler-menneske.

Relieffet mod gaden viser:

Til højre ses Prometheus stående med sit lille ler-menneske i hånden – han ser over imod den opstigende dag – personificeret ved kvinden til venstre (Venus). Morgenstjernen Venus, er den sidste stjerne, der er synlig, efter at solen er stået op. Vi ser også himmelhvælvets talløse stjerner spredt over begge relieffer.

Relieffet ud mod gården viser:

Den gyldne og spændte Prometheus er den centrale figur, som i svævende løb er på vej oppe fra Olympen. Han bærer ilden som en fakkel, beskyttet og holdt op af sine opstrakte arme. Oppe til højre sidder den gamle Zeus med sine øjne i sin olympiske himmel – træt og tankefuld -. (Det rød- brune relief)
Til venstre ser man dybt nede på jordkloden, genskinnet fra ilden.

Udførelsen:

Figurerne er lavet i hårdtbrændt, farvet og glaseret stentøjstavl, i en teknik, som kendes fra de gamle konge- og dyrerelieffer Babylon og Assyrien (kan ses på Glyptoteket)

De enkelte tavler er først formet og brændt hver især. Derefter er de sammenlagt og kontrolleret og så til sidst glaseret og slutbrændt. Til Zeus-relieffet er anvendt en dybmørk-rød farve, den såkaldte okseblodsglasur; de øvrige reliefdele er belagt med ægte guld. Væggene er pudset i en særlig finkornet marmorpuds, der kan glittes, så den ligner sten og bliver gennemsigtig som blåhvid alabast, som kan holde til alt, undtagen moderne murstensbor i en slagboremaskine.

De fleste af oplysningerne om PROMETHEUS-salen og ejendommen stammer fra "Ingeniørens Ugeblad"

Bent Selgen Bjerring bent@bjerring.info